

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ ZA ROK 2016

Żary, kwiecień 2017

Spis treści

1	Opis podstawowej działalności grupy kapitałowej	3
2	Informacje o spółkach grupy kapitałowej Relpol	5
3	Ocena aktualnej i przewidywanej sytuacji Grupy kapitałowej Relpol	7
4	Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych i czynników mających wpływ na działalność grupy kapitałowej	9
	Zarządzanie zasobami finansowymi.....	22
5.	Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju	24
6.	Opis podstawowych czynników ryzyka i zagrożeń	26
8.	Informacje o zmianach rynków zbytu oraz odbiorcach, dostawcach osiągających, co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży ogółem.....	37
9.	Informacje o umowach znaczących dla działalności emitenta.....	37
11.	Informacje o zmianach w powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych emitenta oraz określenie jego głównych inwestycji.....	40
12.	Informacje o transakcjach zawartych z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe.....	40
13.	Informacje o zaciągniętych kredytach i umowach pożyczek	41
14.	Informacje o udzielonych pożyczkach, gwarancjach i poręczeniach	41
15.	Emisja papierów wartościowych.....	41
16.	Różnice pomiędzy wynikami finansowym wykazanymi w raporcie a wcześniej publikowanymi prognozami.....	41
17.	Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków.....	41
18.	Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności za rok obrotowy.....	41
19.	Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników, istotnych dla rozwoju grupy kapitałowej oraz opis perspektyw rozwoju działalności, co najmniej kolejnego kwartału.	41
20.	Zmiana podstawowych zasad zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i grupą kapitałową	42
22.	Wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiowych, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych władzom podmiotu dominującego	43
23.	Stan posiadania akcji przez Zarząd i Radę Nadzorczą	43
24.	Akcjonariusze posiadający bezpośrednio i pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.....	43
25.	Informacje o znanych emitentowi umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy..	43
26.	Informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdania finansowego	44
27.	Inne ważniejsze wydarzenia po dniu bilansowym.....	44
28.	Pożyczki udzielone władzom jednostki dominującej.	44
29.	Wskazanie istotnych postępowań toczących się przed sądem organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	44

1 Opis podstawowej działalności grupy kapitałowej

Grupa kapitałowa zajmuje się produkcją i dostarczaniem na rynek polski i rynki zagraniczne wyrobów automatyki przemysłowej. Są to różne różnego rodzaju wyroby, w szczególności różne typy przekaźników jak np.: przekaźniki miniaturowe, subminiaturowe-sygnałowe, przemysłowe, interfejsowe, czasowe, programowalne, dla systemów fotowoltaicznych, instalacyjne, nadzorcze, półprzewodnikowe, gniazda wtykowe do przekaźników i itp.

Przekaźniki odgrywają ważną rolę w procesach przemysłowych. Są one elementami pośredniczącymi, wykonawczymi lub sygnalizacyjnymi w sterowaniu układami elektrycznymi w różnego rodzaju urządzeniach. Przekaźniki otwierają i zamykają obwód elektryczny w celu oddziaływania na pracę innych urządzeń w tym samym lub innym obwodzie.

Relpol S.A. jest jednostką dominującą w grupie kapitałowej. Relpol S.A. od 50 lat zajmuje się produkcją przekaźników i gniazd wtykowych do przekaźników. Jest on w czołówce największych europejskich producentów przekaźników i liderem na krajowym rynku producentów przekaźników, a także producentów detektorów promieniowania radioaktywnego.

Okolo czterech tysięcy specjalnych wersji przekaźników i gniazd produkowanych przez grupę kapitałową znajduje zastosowanie w wielu obszarach przemysłu np. automatyce przemysłowej i energetycznej, energoelektronice, elektronice przemysłowej i użytkowej, telekomunikacji, AGD, fotowoltaice, motoryzacji itp.

Od 2000 r. grupa produkuje również stacjonarne monitory promieniowania i cyfrowe systemy zabezpieczeń średniego napięcia CZIP. Stacjonarne monitory promieniowania (tzw. bramki radiometryczne SMP), mogą być stosowane na lotniczych, morskich i drogowych przejściach granicznych, na składowiskach odpadów, w zakładach przerobu złomu, centrach logistycznych, a także na obiektach sportowych i innych miejscach, gdzie może wystąpić promieniowanie radioaktywne gamma-neutronowe. System bramek radiometrycznych SMP wykrywa nawet najmniejsze ilości materiałów, które mogą być przeznaczone do wykonania broni jądrowej lub tzw. brudnej bomby.

Innego typu produktem jest CZIP-PRO. Jest to system cyfrowych zabezpieczeń, automatyki, pomiarów, sterowania, rejestracji i komunikacji dla energetyki zawodowej i odnawialnych źródeł energii jak farmy wiatrowe, elektrownie wodne, farmy fotowoltaiczne. System ten przeznaczony jest do obsługi pól stacji rozdzielczych średniego napięcia w zakresie zabezpieczeń, automatyk stacyjnych, funkcji sterowniczych, pomiarów, komunikacji i rejestracji.

Ze względu na skalę produkcji, największe znaczenie mają przekaźniki miniaturowe i przemysłowe, następnie gniazda wtykowe do tych przekaźników oraz pozostałe wyroby jak CZIP-y, monitory promieniowania i inne.

Przykładowe grupy wyrobów

Przełączniki miniaturowe

Monitory promieniowania

CZIP

1.1. Działalność operacyjna grupy kapitałowej opiera się na kilkunastu podstawowych grupach asortymentowych:

- **przełączniki przemysłowe** znajdujące zastosowanie w układach automatyki urządzeń i linii technologicznych oraz przemysłowych układach bezpieczeństwa i sygnalizacji,
- **przełączniki miniaturowe i subminiaturowe** stosowane są w układach elektronicznych, telekomunikacyjnych, układach automatyki, urządzeniach pomiarowych i transportowych,
- **przełączniki interfejsowe** stosowane są w układach automatyki przemysłowej jako elementy separacji galwanicznej,
- **przełączniki samochodowe** stosowane są w obwodach elektrycznych samochodów (np.: lampach, zamkach centralnych, układach ogrzewania, wycieraczkach, kierunkowskazach, itp.)
- **przełączniki półprzewodnikowe i przełączniki** stosowane są w różnych układach elektronicznych i telekomunikacyjnych, urządzeniach pomiarowych, urządzeniach medycznych, transportowych,
- **przełączniki programowalne** stosowane są w układach automatyki, urządzeniach transportowych, maszynach sterujących procesami technologicznymi,
- **przełączniki solarne** stosowane są w inwerterach systemów solarnych. Dodatkowo przełączniki te znajdują zastosowanie w ładowarkach samochodów elektrycznych i hybrydowych.
- **przełączniki instalacyjne, czasowe i nadzorcze** stosowane są w układach automatyki oraz instalacjach domowych, układach kontrolno-pomiarowych, do nadzoru parametrów silników, przełączniki do systemów solarnych mające zastosowanie w układach inwerterów solarnych,

- **gniazda wtykowe do przekaźników** umożliwiające użytkownikowi wybór sposobu połączenia przekaźnika i moduły,
- **CZIP** -systemy cyfrowe zabezpieczeń, automatyki, pomiaru, sterowania, rejestracji i komunikacji wykorzystywane w rozdzielniach średniego napięcia,
- **systemy automatyki samoczynnego załączania rezerwy** stosowane jako gotowe systemy zarządzania zanikiem napięcia zasilania w układach niskiego napięcia,
- **stacjonarne monitory promieniowania gamma i neutronowego**, znajdujące zastosowanie między innymi na przejściach granicznych, lotniskach, wysypiskach śmieci,
- **pozostałe wyroby** np.: ograniczniki przepięć, styczniki, przekaźniki termiczne, wyłączniki silnikowe, przełączniki, zasilacze impulsowe.
- **towary handlowe** stanowiące uzupełnienie i poszerzenie oferty handlowej.

Poza dostawą produktów i towarów, grupa kapitałowa oferuje klientom wsparcie techniczne, serwis i doradztwo oparte na bogatej wiedzy i doświadczeniu.

Działalność handlowa prowadzona jest poprzez sieć hurtowni, bezpośrednie dostawy do producentów, zakładów usługowych i odbiorców detalicznych oraz przez sklep internetowy.

1.2. Certyfikaty jakości i bezpieczeństwa

Wyroby grupy kapitałowej trafiają do blisko 50 krajów świata. Sprzedaż poza Polską stanowi blisko 69% sprzedaży ogółem. Ze względu na tak szeroki rynek zbytu, jakość wyrobów jest jednym z priorytetów działalności produkcyjnej grupy kapitałowej. Wyroby grupy kapitałowej posiadają różne certyfikaty jakości i bezpieczeństwa potwierdzające spełnienie wymagań obowiązujących w krajach odbiorców wyrobów jak np. międzynarodowy VDE, kanadyjski UL, ukraiński UA, zgodności Unii Celnej EAC na terenie Rosji, Białorusi i Kazachstanu, LR dotyczący wyrobów do zastosowań w środowisku morskim, deklaracja zgodności z dyrektywą RoHS2011/65/EU.

Projektowanie, wytwarzanie i sprzedaż wyrobów odbywa się w spółce zgodnie z wymaganiami normy EN ISO 9001:2009 i PN-EN ISO 14001:2005 zintegrowanego systemu zarządzania jakością * środowisko.

2 Informacje o spółkach grupy kapitałowej Relpol

Grupa kapitałowa Relpol składa się z trzech spółek produkcyjnych i czterech spółek dystrybucyjnych, z tego jedna spółka jest w trakcie likwidacji. Największe znaczenie w grupie kapitałowej ma Relpol S.A., producent przekaźników generujący największy poziom przychodów i zysków oraz zatrudniający największą ilość pracowników, ponad 460 osób.

Poza Relpol S.A. spółką produkcyjną jest Relpol Elektronik z siedzibą w Mirostowicach Dolnych. Spółka ta zajmuje się produkcją podzespołów do przełączników i gniazd. Zatrudnia ponad 70 osób i działa na zlecenie Relpol S.A.

Trzecią spółką produkcyjną jest DP Relpol Altera z siedzibą w Czerniachowie na Ukrainie. Do spółki tej przeniesiona została produkcja przełączników o mniejszym stopniu automatyzacji. Spółka ta zatrudnia ponad 240 osób.

Spółkami dystrybucyjnymi są spółki zagraniczne, zlokalizowane za wschodnią granicą Polski. Jest to Relpol Eltim z siedzibą w Sankt Petersburgu, w Rosji, Relpol M z siedzibą w Mińsku na Białorusi i Relpol Altera z siedzibą w Kijowie na Ukrainie.

Dokładna struktura GK zamieszczona została w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego za 2016 r.

2.1. Spółki objęte konsolidacją.

Nazwa spółki:	Relpol S.A. – jednostka dominująca
Adres:	ul. 11 Listopada 37 68-200 Żary
Telefon	(68) 47 90 800
Faks	(68) 374 38 66
NIP	928-000-70-76
Regon	970010355
Data rejestracji w KRS	29.03.1991 Sąd Rejonowy w Zielonej Górze,
Nr KRS	0000088688
Audytor	Deloitte Sp. z o.o. Sp. k w Warszawie
Nr i klasa EKD:	27.12.Z Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej
Strona Internetowa	WWW.repol.com.pl
Adres e-mail	repol@repol.com.pl

Nazwa spółki:	Relpol Eltim ZAO
Adres:	ul. Szpalernaja 42 Sankt Petersburg
Telefon	(00 7 812) 327 35 99
Faks	(00 7 812) 327 35 99
Nr identyfikacyjny	110556726
Data rejestracji	10.07.1998 r.
Audytor	OOO MBK AUDYT

Nazwa spółki:	Relpol Elektronik Sp. z o.o.
Adres	Pl. Kościelny 5 Mirostowice Dolne
Telefon	68 479 09 24
Nr KRS	0000286460

Data rejestracji w KRS 13.08.2007 r.
Audytorski Debet Biuro usług finansowo-księgowych sp. z o.o. w Zielonej Górze

Nazwa spółki: DP Relpol Altera.
Adres ul. Teatralna 24
wtm. Czerniachow
Telefon 00380413441387
Nr identyfikacyjny 33281483
Data rejestracji 14.07.2005
Audytorski Firma Audytorska „Aktyw-plus”

2.2. Spółki wyłączone z konsolidacji

1. **Relpol M Sp. z o.o.** – spółka zależna z siedzibą w Mińsku. Kapitał zakładowy spółki wynosi 0,3 tys. zł, przychody ze sprzedaży w 2016 r. wyniosły 793 tys. zł, a zysk netto 70 tys. zł. W 2015 roku było to odpowiednio 604 tys. zł przychodów i 39 tys. zł zysku netto. Spółka jest dystrybutorem Relpolu na rynku białoruskim.
2. **Relpol Altera Sp. z o.o.** – spółka zależna z siedzibą w Kijowie. Kapitał zakładowy wynosi 2.525 tys. hrywien. Relpol S.A. posiada w tej spółce 51% udziałów. W 2016 r. przychody ze sprzedaży spółki wyniosły 76 tys. zł a zysk netto 36 tys. zł. W 2015 r. było to odpowiednio 64,6 tys. zł przychodów i 3,1 tys. zł straty netto. Spółka prowadzi działalność w ograniczonym zakresie. Jej głównym źródłem dochodów jest wynajem nieruchomości produkcyjnej.
3. **Relpol France Sp. z o.o.** – spółka od kilku lat jest w trakcie likwidacji. Likwidacji prowadzona jest wg. prawa francuskiego i trwa dłużej niż jednostka dominująca zakładała. Zarząd jednostki dominującej nie ma wpływu na przebieg procesu likwidacji tej spółki.

3 Ocena aktualnej i przewidywanej sytuacji Grupy kapitałowej Relpol

Rok 2016 r. był korzystny dla działalności grupy kapitałowej. Pomimo spadku popytu w kraju i wciąż jeszcze trudnej sytuacji gospodarczej w Rosji, spółki z grupy kapitałowej radziły sobie całkiem dobrze. Skonsolidowane przychody ze sprzedaży osiągnięte w 2016 roku, były nieznacznie tylko niższe (o 0,7%) w stosunku do bardzo dobrego roku 2015.

Z perspektywy kolejnego roku można stwierdzić, że utrzymująca się sytuacja polityczna i gospodarcza na Ukrainie nie miała negatywnego wpływu na działalność spółki DP Relpol Altera. Spółka ta prowadzi działalność produkcyjną w obwodzie żytomierskim, w północno-środkowej części Ukrainy. Wysoki kurs dolara w 2016 r. miał pozytywny wpływ na osiągnięte przez nią wyniki finansowe. DP Relpol Altera jako eksporter usług produkcyjnych stosuje ceny w USD, a koszty ponosi w hrywnach, zatem wzrost kursu dolara poprawia jej marżę i zysk netto. Jej przychody ze sprzedaży w 2016 r. wyniosły 3.335 tys. zł a zysk netto 716 tys. zł. Wielkości te były nieco niższe niż w roku 2015. Z zysku za rok 2015 spółka ta wypłaciła dywidendę. Dywidenda wypłacona dla Relpol S.A. w wysokości 439 tys. zł wyłączona została w ramach korekt konsolidacyjnych.

Z sytuacją na rynku rosyjskim radzi sobie Relpol Eltim. Pomimo niższych niż w 2015 r. przychodów ze sprzedaży i zysku netto sytuacja spółki jest stabilna. W 2016 r. osiągnęła ona 10.312 tys. zł przychodów ze sprzedaży wypracowując 496 tys. zł zysku netto. Spółka regularnie wypłaca dywidendę. W 2016 r. wypłaciła dywidendę z zysku za rok 2015 i za I półrocze 2016.

Pozostałe dwie spółki zagraniczne, Relpol M na Białorusi i Relpol Altera na Ukrainie, są spółkami o mniejszym znaczeniu dla działalności grupy kapitałowej. Osiągają niewielkie przychody i niewielkie zyski netto.

W dobrej kondycji jest polska spółka Relpol Elektronik, produkująca na zlecenie Relpol S.A. Przychody spółki kształtują się na poziomie ponad 3 mln zł rocznie. W 2016 r. wyniosły one 3.358 tys. zł. Spółka poniosła w ostatnim roku stratę netto w wysokości 59 tys. zł.

Przy aktualnej sytuacji rynkowej, przewidywana sytuacja spółek kapitałowych w 2017 r. powinna być na podobnym poziomie jak w roku 2016.

Więcej informacji poniżej, w punktach omawiających poszczególne obszary działalności.

3.1. Rynek przekaźników i automatyki przemysłowej

Przekaźniki elektromagnetyczne produkowane są od dziesiątków lat i wciąż uznawane są za produkty perspektywiczne. Ze względu na posiadane możliwości technologiczne i obszary możliwych zastosowań nie mają one prawdziwej konkurencji, choć w niektórych obszarach mogą konkurować z półprzewodnikami. Wyroby te są ściśle związane z rozwojem gospodarki. Wzrost inwestycji nakręca rynek przekaźników a możliwości zastosowań tych wyrobów są bardzo szerokie. Przekaźniki są niezastąpionym elementem w automatyce przemysłowej.

Przekaźniki przestają pełnić wyłącznie proste funkcje i stawia się przed nimi coraz większe oczekiwania. Dzięki swoim unikalnym cechom przekaźniki są powszechnie wybierane jako niezastąpione elementy wykonawcze. Znalazły one zastosowanie w wielu różnego rodzaju instalacjach, w urządzeniach i maszynach oraz komponentach automatyki przemysłowej, w automatyce budynkowej, centralach klimatyzacyjnych i wentylacyjnych, szafach sterowania oświetleniem, rozdzielniach głównych, branży samochodowej, AGD, fotowoltaice i w wielu innych. Coraz częściej znajdują zastosowania w biurach, domach i mieszkaniach, gdzie bez konieczności stawiania wielkiej rozdzielniцы zapewniają wysoki stopień zautomatyzowania.

Zdaniem analityków branży światowy rynek przekaźników jest bardzo duży. Ze względu na występowanie wielu różnych grup przekaźników, różnie wyglądają szacunki tego rynku. Dla przykładu globalny rynek przekaźników ochrony ma wzrosnąć z 3,31 biliona dolarów w 2016 r do 4,54 biliona dolarów w 2021 r.¹

Analitycy przewidują również dalszy sukcesywny wzrost rynku automatyki przemysłowej. Według raportu Transparency Market Research światowy rynek urządzeń automatyki przemysłowej na koniec 2024 r. wyniesie 352 miliardy dolarów. Wielkość tego rynku w 2015 r. wynosiła 183 miliardy dolarów. Średni roczny wzrost prognozowany jest na poziomie 6,6%.²

---

¹ <http://www.prnewswire.com/news-releases/global-protective-relay-market---estimated-to-reach-usd-331-billion-in-2016-300232630.html>

² <http://www.transparencymarketresearch.com/industrial-automation-market.html>

4 Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych i czynników mających wpływ na działalność grupy kapitałowej

Podstawowe zdarzenia wpływające na działalność grupy kapitałowej w 2016 wynikały zarówno z działań podejmowanych przez spółki w celu realizacji założonych planów, jak i z kształtowania się niezależnego od spółek otoczenia gospodarczego i politycznego.

Lata 2015 jak i 2016 były dla grupy kapitałowej bardzo udane, choć sytuacja w 2016 roku była zmienna. Po bardzo dobrym pierwszym półroczu nastąpiły miesiące spowolnienia. Utrzymujący się w kraju zastój w inwestycjach, w sektorze energetycznym i elektrotechnicznym, wpłynął na spadek sprzedaży na rynku rodzimym.

Na rynkach zagranicznych sytuacja nie wyróżniała się niczym szczególnym. Skonsolidowane przychody ze sprzedaży były na podobnym poziomie jak w roku 2015. Z powodu wzrostu kosztów sprzedanych produktów i słabszej dynamiki sprzedaży w kraju i w Rosji, zysk netto był niższy niż w roku 2015.

Dokładne kwoty przychodów, zysków i marż podano w poniższej tabeli.

Podstawowe dane finansowe GK Relpol	w tys. zł		
	2016	2015	Zmiana
Przychody ze sprzedaży	114 430	115 226	-0,7%
Zysk brutto ze sprzedaży	27 233	27 890	-2,4%
Marża zysku brutto na sprzedaży	23,8%	24,2%	-0,4 p.p.
EBIT	7 966	10 092	-21,1%
Marża EBIT	7,0%	8,8%	-1,8 p.p.
EBITDA	13 838	15 459	-10,5%
Marża EBITDA	12,1%	13,4%	-1,3 p.p.
Zysk netto	6 373	7 837	-18,7%
Marża zysku netto	5,6%	6,8%	-1,2 p.p.

Grupa kapitałowa wygenerowała dodatnie przepływy pieniężne na działalności operacyjnej, przeprowadziła inwestycje w modernizację parku maszynowego, zwiększyła kapitały własne oraz wypłaciła najwyższą jak dotychczas dywidendę z zysku netto za 2015 r. Na dobrym poziomie utrzymywane są wskaźniki ekonomiczno-finansowe, rozwijany jest asortyment produktów i pozyskiwani są nowi klienci.

4.1. Otoczenie makroekonomiczne

Otoczenie makroekonomiczne ma istotny wpływ na wyniki finansowe osiągnięte przez grupę kapitałową. Niektóre elementy otoczenia, np. stopa wzrostu PKB i jego struktura, cena surowców na giełdach światowych wpływają na działalność operacyjną. Inne np. koszt pieniądza na rynku bankowym wpływają na działalność finansową. Poziom i wahania kursów walut wpływają zarówno na działalność operacyjną jak i na działalność finansową.

Grupa kapitałowa sprzedaje swoje wyroby do około 50 krajów świata i sytuacja gospodarcza w tych krajach jest zróżnicowana. Największe znaczenie dla działalności grupy kapitałowej ma sytuacja w Europie i w Azji, szczególnie po dynamicznym wzroście sprzedaży na Wschód. Wciąż duże znaczenie ma np. sytuacja polityczna i gospodarcza w Rosji i na Ukrainie. Recesja w Rosji i konflikt rosyjsko-ukraiński spowodowały, że wymiana handlowa z tymi krajami w ostatnich latach się skurczyła. Wpłynęło na to kilka czynników takich jak: deprecjacja rubla i hrywny wpływająca na wzrost cen towarów pochodzących z importu, spadek inwestycji, spadek płać i dochodów oraz wzrost oprocentowania kredytów.

Aktualnie trudno jest jednoznacznie stwierdzić, jak będzie wyglądała sytuacja rynkowa w 2017 roku. Patrząc na szereg wskaźników makroekonomicznych oraz dane statystyczne można oczekiwać poprawy.

Poniższa tabela przedstawia kilka wskaźników makroekonomicznych w Polsce i UE.

Wybrane wskaźniki	Polska	Unia Europejska 28 państw	Wielka Brytania	Niemcy
Wzrost PKB 2016/ 2015 *	2,8%	1,9%	1,8%	1,9%
Stopa bezrobocia średnia roczna *	6,2%	8,5%	4,8%	4,1%
Wskaźnik inflacji średnia roczna *	-0,2%	0,3%	0,7%	0,4%
Produkcja przemysłowa 2016/ 2015 *	4,4%	1,7%	1,4%	1,4%
PMI dla przemysłu w lutym 2017 **	54,2	55,4	54,5	56,8
PMI dla przemysłu w marcu 2017 **	53,5	56,2	54,2	58,3

* Źródło: Eurostat, dostęp 28.03.2017 i 07.04.2017.

PKB <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00115&plugin=1>

Bezrobocie <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdec450&plugin=1>

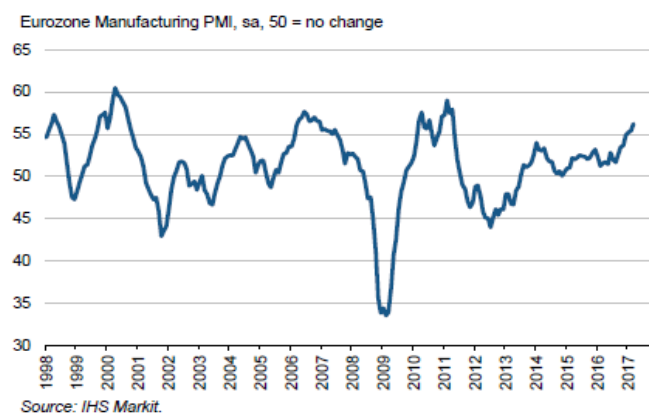
Inflacja <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00118&plugin=1>

Produkcja <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> zmiana procentowa w stosunku do roku poprzedniego

** Źródło: Markit Economics, <http://www.markiteconomics.com/Public/Page.mvc/PressReleases> Wartość powyżej 50,0 oznacza poprawę warunków w sektorze.

W wielu krajach Europy wskaźniki PMI w lutym i w marcu nieco się poprawiły w stosunku do odczytu styczniowego. W strefie euro wskaźnik PMI dla przemysłu był w marcu 2017 roku najwyższy od 71 miesięcy i wyniósł 56,2 pkt. Wzrósł on z 55,4 pkt w lutym i 55,2 pkt w styczniu 2017. Ciągną go do góry Niemcy (58,3 pkt), Holandia (57,8 pkt) i Austria (56,8 pkt).³

Markit Eurozone Manufacturing PMI

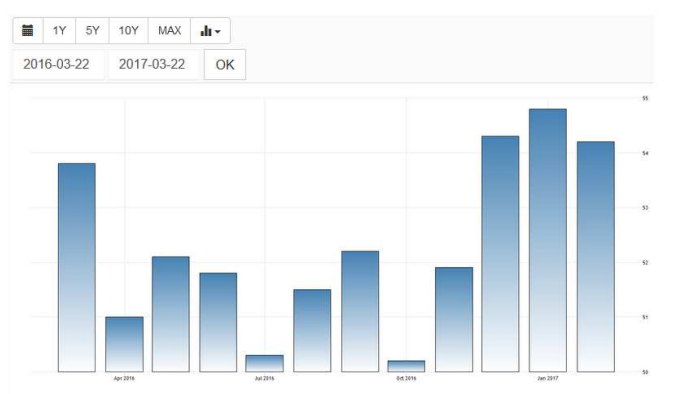
³ <https://www.markiteconomics.com/Survey/Page.mvc/PressReleases>

Natomiast PMI dla Polski spadł z 54,2 pkt w lutym do 53,5 pkt w marcu⁴. Pomimo spadku jest to poziom wciąż wyższy niż w roku 2016. Ponadto był to najlepszy kwartalny wzrost od dwóch lat. Każdy odczyt wskaźnika na poziomie powyżej 50 punktów oznacza poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Polscy przedsiębiorcy z optymizmem patrzą w przyszłość i pozytywnie oceniają sytuację biznesową w perspektywie najbliższych 6-ciu miesięcy. Tu indeks w marcu wzrósł do 111,1 pkt z 100,3 pkt w lutym i 89,1 pkt w styczniu 2017.⁵ Trochę niżej przedsiębiorcy ocenili bieżącą sytuację biznesową. Indeks optymizmu w ocenie sytuacji bieżącej wyniósł 95,9 pkt. w marcu, wobec 88,1 pkt w lutym i 88,9 pkt styczniu 2017 r.

Publikowane w ostatnich miesiącach dane statystyczne wskazują na wzrost produkcji, zamówień i zatrudnienia. Trochę gorzej wygląda sytuacja w sferze inwestycji ale i tutaj, zdaniem analityków ma się ona poprawić.

Polska - Przemysłowy PMI

Wzrost wskaźników jest zjawiskiem pożądanym, jednakże nie wiadomo jak rzeczywiście sytuacja się rozwinie w najbliższych miesiącach. Z perspektywy pierwszego kwartału 2017 roku niestety nie widzimy jeszcze, aby sytuacja w inwestycjach krajowych się istotnie poprawiła.

Pozostałe czynniki makroekonomiczne wpływające na działalność i wyniki grupy kapitałowej:

a) poziom kursów walut.

Biorąc pod uwagę fakt, iż prawie 70% przychodów ze sprzedaży pochodzi z rynków zagranicznych – jednym z ważniejszych czynników makrootoczenia jest sytuacja na rynku walutowym, a w szczególności kurs EUR/PLN i USD/PLN. Stabilny poziom kursów walut obcych względem złotówki, zmniejsza wahania poziomu wyniku finansowego grupy kapitałowej.

Generalnie wzrost kursu walut obcych ma zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na wyniki finansowe. Pozytywnie wpływa to na wzrost poziomu przychodów uzyskiwanych w eksporcie, ale negatywnie na wzrost kosztów zakupu surowców do produkcji oraz towarów handlowych, które pochodzą z importu. W przypadku grupy kapitałowej saldo jest dodatnie i występuje nadwyżka walut uzyskiwanych w eksporcie. Zakupy surowców i towarów pochodzących z importu pokrywane są walutami pochodzącymi z eksportu.

Sytuacja walutowa w ostatnich latach była zróżnicowana. Największy udział w sprzedaży ma rynek europejski, a zatem istotny jest poziom i wahania kursu euro. A kurs euro, jak

⁴ <http://pl.tradingeconomics.com/poland/manufacturing-pmi>

⁵ <http://www.pracodawcyrp.pl/o-nas/nasi-czlonkowie/korporacje-branzowe/platforma-finansowa/indeks-optymizmu-przedsiębiorcow/>

pokazuje poniższy wykres, ulegał w ostatnich latach dużym wahaniom. Ostatecznie średni kurs euro w 2016 r. był o 4,6% wyższy niż w tym samym okresie roku 2015, co przy aktualnej strukturze sprzedaży i zakupów jest sytuacją sprzyjającą.

Poniższe wykresy przedstawiają średnie kursy EUR, USD i RUB w latach 2014-2016.

Średni kurs EUR w okresie od 02.01.2014 r. do 30.12.2016 r.

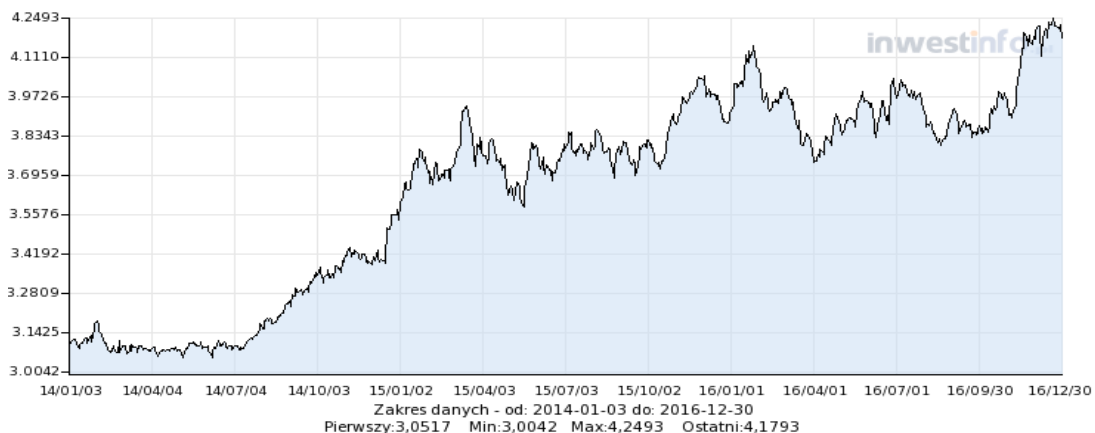

Źródło: <http://www.inwestinfo.pl/kursy-walut/nbp/kursy-srednie/>

Tendencja wzrostowa występowała również w przypadku kursu USD. Kurs tej waluty, co widać na poniższym wykresie, również ulegał dużym wahaniom i w 2016 r. był wyższy niż w latach poprzednich. Maksimum notowań zarówno EUR jak i USD przypadło na grudzień 2016 r. Ostatecznie średni kurs dolara w 2016 r., podobnie jak euro był wyższy o 4,6% w stosunku do tego samego okresu 2015 r.

Okolo 59% przychodów grupy kapitałowej uzyskiwanych jest w EUR, 9% w RUB (po korektach konsolidacyjnych) i 6% w USD.

Średni kurs USD w okresie od 02.01.2014 r. do 30.12.2016 r.

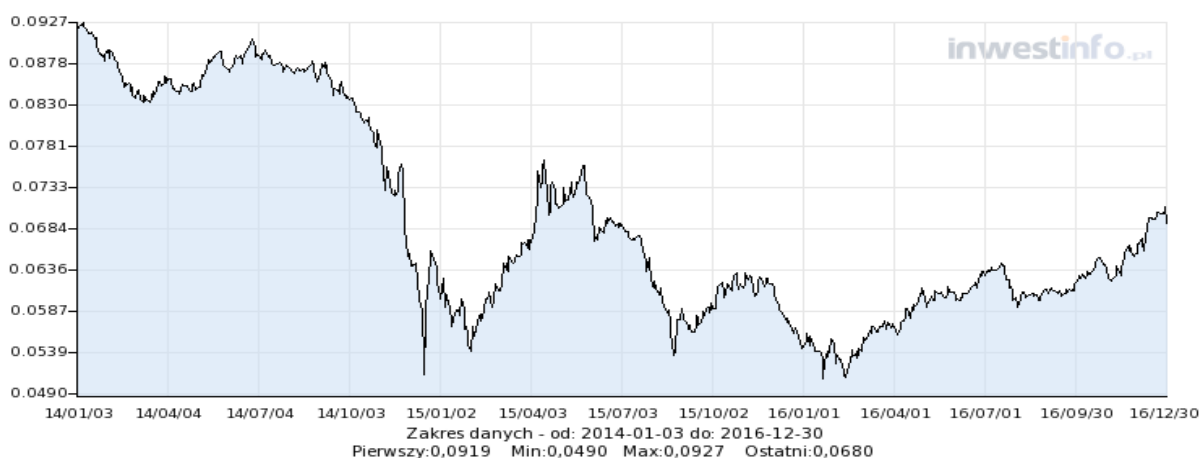

Źródło: <http://www.inwestinfo.pl/kursy-walut/nbp/kursy-srednie/>

Zupełnie inaczej niż kurs euro i dolara wygląda wykres kursu rubla. Kurs waluty rosyjskiej w ostatnich dwóch latach był niższy niż w roku 2014, ale w II półroczu 2016 roku widać poprawę tej sytuacji.

Po zawirowaniach walutowych w 2015 i dołku na początku 2016 r, kurs rubla stopniowo rośnie i odrabia straty. W 2016 r. średni kurs rubla był o 2,8% niższy od średniego kursu rubla w tym okresie 2015 r. Przychody w rublach uzyskuje spółka rosyjska, a następnie w sprawozdaniu skonsolidowanym są one przeliczane na PLN. Im wyższy kurs rubla, tym korzystniej wychodzi przeliczenie w sprawozdaniu skonsolidowanym.

Średni kurs RUB w okresie od 02.01.2014 r. do 30.12.2016 r.

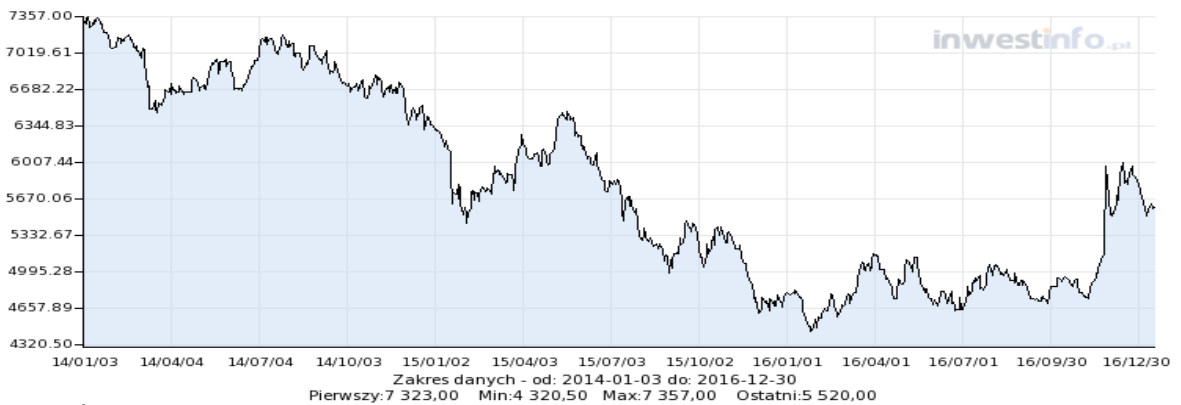

Źródło: <http://www.inwestinfo.pl/kursy-walut/nbp/kursy-srednie/>

b) poziom cen surowców.

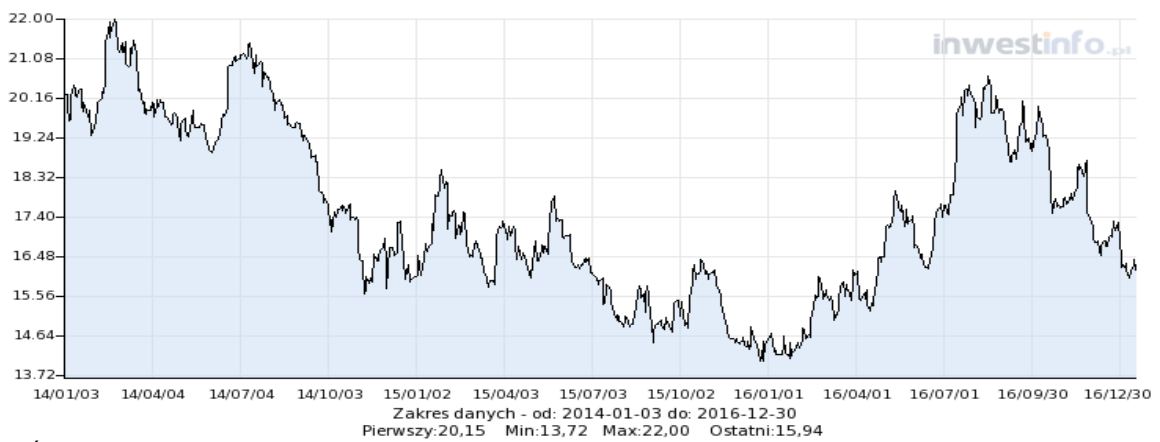
Podstawowe surowce wykorzystywane do produkcji przekładników to miedź, srebro, złoto, tworzywa sztuczne i stal. Stanowią one istotny udział w kosztach sprzedanych produktów, towarów i materiałów. Ceny miedzi w 2016 r. utrzymywały się na poziomie niższym niż w 2015 r. Inaczej wyglądały natomiast ceny złota i srebra. Wahania cen podstawowych surowców prezentują poniższe wykresy.

Ceny miedzi - Londyn (w USD za tonę) w okresie od 03.01.2014 r. do 30.12.2016 r.

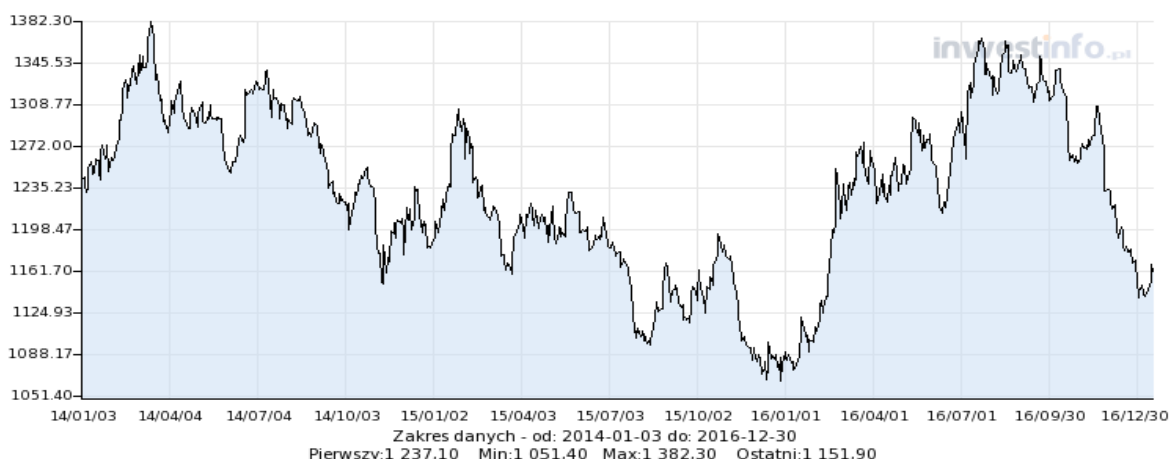
Źródło: <http://www.inwestinfo.pl/surowce/notowania-surowcow/wykres/Miedz.htm>

Ceny srebra – Londyn (w USD za uncję) okresie od 03.01.2014 r. do 30.12.2016 r.

Źródło: <http://www.inwestinfo.pl/surowce/notowania-surowcow/wykres/Srebro.htm>

Ceny złota – Londyn (w USD za uncję) w okresie od 03.01.2014 r. do 30.12.2016 r.

Źródło: <http://www.inwestinfo.pl/surowce/notowania-surowcow/wykres/Zloto.htm>

Wzrost cen surowców niekorzystnie wpływa na wyniki spółki obniżając rentowność jej sprzedaży. Odbija się to też na wzroście kosztów wytworzenia materiałów metalowych i detali z tworzyw sztucznych.

c) Koszt finansowania zewnętrznego

Kolejnym czynnikiem wpływającym na wyniki grupy kapitałowej jest systematyczny wzrost kosztów pozyskania pieniądza na rynku. Biorąc po uwagę fakt, że część majątku grupy kapitałowej finansowana była kapitałem odsetkowym, rosnące stawki WIBOR zwiększają koszty finansowe. Do kosztów finansowania zewnętrznego zalicza się koszty odsetek od kredytów, odsetek od leasingu oraz inne koszty poniesione w związku z pożyczaniem środków pieniężnych na finansowanie działalności operacyjnej i inwestycyjnej.

d) Koszty pracy

Istotne zmiany nastąpiły również na rynku pracy. Rosną koszty robocizny w miejscach prowadzenia przez grupę kapitałową działalności produkcyjnej. W celu ograniczenia tych kosztów i zapewnienia elastyczności zatrudnienia pracowników produkcyjnych, spółki polskie korzystają z outsourcingu pracowniczego.

4.2. Działalność handlowa i marketingowa

Intensywne prace działów handlowych i marketingu zaowocowały osiągnięciem wysokiego poziomu sprzedaży. Największy wpływ mieli tu nasi stali i długoletni partnerzy. Dodatkowo grupa kapitałowa pozyskała też kilku nowych klientów.

Wysoki poziom sprzedaży osiągnięto dzięki eksportowi, gdzie dynamika wyniosła 3,3%. Dobrze sprzedają się kluczowe grupy przekładników tj. przekładniki miniaturowe i przekładniki przemysłowe. Wciąż rośnie sprzedaż przekładników solarnych (do tzw. inwerterów solarnych),

które dodatkowo znalazły zastosowanie w przemyśle samochodowym, w ładowarkach do samochodów elektrycznych i hybrydowych. Największe znaczenie ma rynek europejski i na tym rynku sprzedaż wzrosła o 3,5%. Obiecująco rozwija się współpraca z klientami rynku azjatyckiego. Dynamika sprzedaży do Azji wyniosła 64%.

Poziom przychodów ze sprzedaży w 2016 r. byłby jeszcze wyższy, gdyby nie dosyć trudna sytuacja polityczno-ekonomiczna za naszą wschodnią granicą oraz ograniczenie inwestycji w krajowym sektorze energetycznym i elektrotechnicznym.

Sprzedaż na rynek krajowy zmniejszyła się o 8,5%. Było to spowodowane mniejszą ilością przetargów na nowe projekty w formule „zaprojektuj-zbuduj”, ograniczeniem budżetów na modernizacje, co widoczne jest w corocznych przetargach np. branży górniczej, decyzjami politycznymi dotyczącymi finansowania kopalń przez zakłady energetyczne oraz zmianami w zarządach tych przedsiębiorstw. Powodowało to chaos decyzyjny w zakresie dysponowania budżetami, zakończeniem finansowania projektów środkami unijnymi oraz oczekiwaniem na uruchomienie nowej transzy środków unijnych na lata 2016-2020. Skutki te odczuwalne są do dzisiaj, ale liczymy na zmianę tej sytuacji. W efekcie tych okoliczności, w 2016 roku niższa była sprzedaż systemu bramek radiometrycznych pozwalających wykrywać pierwiastki promieniotwórcze oraz cyfrowych systemów zabezpieczeń CZIP - PRO.

Równolegle do działań handlowych w 2016 roku prowadzono szereg projektów wdrożenia nowych produktów do oferty handlowej, takich jak np. jedno i trójfazowe lampki kontrolne, przekaźniki czasowe, przekaźniki nadzorcze, przekaźniki dla kolejnictwa itd. Naszym celem jest stałe wzbogacanie oferty handlowej, poszukiwanie nowych możliwości i aplikacji, w których mogłyby być stosowane wyroby grupy kapitałowej. Relpol często otrzymuje zapytania od klientów o konstruowanie lub przekonstruowanie przekaźników i produkcję specjalnych wersji pod konkretne aplikacje klientów.

Wiedząc, że jedną z największych wartości firmy jest zaufanie i dobre relacje z klientami, postawiliśmy na jeszcze lepszy dialog z klientem końcowym. Wprowadziliśmy magazyny depozytowe dla pięciu dużych klientów krajowych i zagranicznych. Prowadzimy też bezpośrednie spotkania z użytkownikami, projektantami i producentami wszelkiego rodzaju urządzeń, w których stosowane są przekaźniki spółki. Celem tych spotkań są szkolenia, edukacja i pomoc w rozwiązywaniu kwestii odpowiedniego doboru produktu do przewidzianych rozwiązań pod konkretne aplikacje. Zmieniliśmy również układ i zawartość katalogów oraz materiałów reklamowych, co poprawiło ich rolę informacyjną i funkcjonalność.

Spółki nasze, podobnie jak większość firm działających w różnych branżach zmagają się z konkurencją na rynku krajowym i zagranicznym. Konkurencja ta wciąż rośnie. Dotyczy ona między innymi cen towarów, zakresu oferty handlowej, jakości wyrobów, terminowości dostaw, serwisu itd. Jednostka dominująca obecna jest na rynku przekaźników od ponad pół wieku. Posiada duże doświadczenie i szerokie kontakty handlowe. Sukcesywne nakłady inwestycyjne w modernizację parku maszynowego i paletę produktów oraz zintegrowany system zarządzania produkcją i logistyką pozwala na kontrolę kosztów i minimalizację terminów dostaw. Jakość wyrobów, własne zaplecze techniczno-konstrukcyjne, wykwalifikowana kadra, profesjonalne doradztwo i serwis oraz dogodna lokalizacja produkcji, to atuty spółki w walce konkurencyjnej. W walce tej pomaga też sytuacja walutowa. Umacnianie się dolara amerykańskiego względem euro zmusza producentów chińskich, rozliczających się w dolarach, do podnoszenia cen sprzedaży, co poprawia konkurencyjność produktów Relpolu.

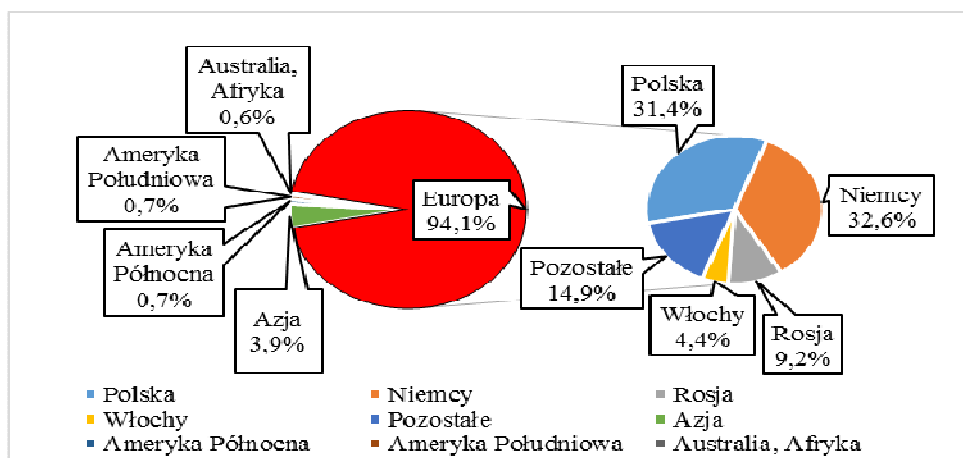
Działalność handlowa grupy kapitałowej wspierana jest działalnością marketingową. W 2016 roku działania marketingowe koncentrowały się na promocji zarówno nowych produktów w ofercie handlowej jak i wyrobów, które od jakiegoś czasu stosowane są w branży elektroniki, energoelektroniki i automatyki. Promocja ta dotyczyła między innymi dużej grupy, 10 typów przekładników do pojazdów szynowych i trakcji kolejowych. Produkty te zostały wykonane z materiałów w klasie palności V-0 oraz według obowiązujących norm, a ich zgodność została potwierdzona certyfikatem CIK wydanym przez Instytut Kolejnictwa. W 2017 roku wprowadzimy na rynek kolejne grupy produktów.

Podobnie jak w latach poprzednich ofertę grupy kapitałowej można było zobaczyć na najważniejszych, branżowych imprezach targowych w kraju (Automaticon i Energetab) i zagranicą. Co roku obecni jesteśmy na targach w Niemczech. Wraz z naszymi partnerami, ofertę handlową spółki w 2016 roku prezentowaliśmy też na targach w Macedonii, Czechach oraz na Białorusi.

Uruchomiliśmy też nowy serwis internetowy wzbogacony o nowe funkcje. Jest on między innymi przystosowany do wyświetlania strony na urządzeniach mobilnych.

Zarząd jednostki dominującej jest zadowolony z wyników spółki i grupy kapitałowej osiągniętych w 2015 i 2016 roku. Jednakże po spowolnieniu w inwestycjach, w kraju jakie dało się odczuć w II półroczu 2016 roku, trudno jest jednoznacznie stwierdzić jak będzie wyglądała sytuacja gospodarcza w roku 2017. Sygnały jakie otrzymujemy od wielu naszych klientów są niejednoznaczne. Niejednoznaczne są również prognozy ekonomistów, którzy dynamikę wzrostu uzależniają od przyspieszenia realizacji projektów inwestycyjnych współfinansowanych ze środków unijnych. Pomimo zróżnicowanych opinii, wiele wskazuje na to, że sytuacja ta powinna się poprawiać np. ostatnie dane o PKB, inflacji, produkcji, zamówieniach, a także wskaźniki optymizmu i PMI.

Geograficzna struktura sprzedaży grupy kapitałowej w 2016 r.

- Przychody ze sprzedaży nieznacznie niższe niż w roku 2015 r.,
- Sprzedaż na rynki zagraniczne wyniosła 69%, po wzroście o 3,3%,
- O 4,6% wzrosła sprzedaż na rynek niemiecki, czyniąc go największym rynkiem handlowym grupy kapitałowej,
- O 64% wzrosła sprzedaż do Azji,
- O 12,8% spadła sprzedaż w Rosji.
- O 8,5% niższa była sprzedaż na rynek polski,

Struktura produktowa sprzedaży

w tys. zł

Treść	Rok		Zmiana
	2016	2015	
Wyroby i usługi	91 112	90 799	100,3%
Towary i materiały	23 318	24 427	95,5%
Razem	114 430	115 226	99,3%

- Poziom sprzedaży wyrobów jest podobny jak w roku 2015,
- Niższa sprzedaż towarów handlowych wynika z niższej sprzedaży spółki handlowej na rynku rosyjskim.
- Sprzedaż wyrobów stanowi 80% udziału w sprzedaży ogółem w 2016 r. i 79% w 2015 r.

Wśród wyrobów największy udział w strukturze sprzedaży stanowią przekaźniki miniaturowe, a następnie przekaźniki przemysłowe.

Grupa kapitałowa świadomie wybiera dostawców towarów współpracując z tymi, którzy spełniają wymagania jakościowe i terminowo realizują dostawy.

4.3. Działalność produkcja

W roku 2016 wydziały produkcyjne w spółkach oraz kwalifikowani podwykonawcy, realizowali plany produkcji, wynikające z planów sprzedaży, pod względem terminowości, jakości i ilości. Jednocześnie prowadzono prace związane z wdrażanymi zmianami procesów technologicznych, zwiększającymi możliwości produkcyjne oraz zmiany organizacji produkcji. Prowadzono również działania związane z przystosowaniem się do warunków dynamicznego rynku pracy, poprzez zmianę organizacji stanowisk pracy, wdrażanie nowych procedur oraz szkolenia pracowników, celem dostosowywania ich umiejętności, do zmieniających się potrzeb rynkowych i rozwoju technologicznego organizacji.

Zrealizowane działania:

1. Z początkiem roku 2016 zamknięto etap konstrukcji i zakończono pracę nad budową procesu produkcji nowego przełącznika RM12. Celem inwestycji było zbudowanie linii produkcyjnej do zautomatyzowanego wytwarzania nowego, miniaturowego przełącznika RM12, do zastosowań w elektrycznych urządzeniach gospodarstwa domowego, układach automatycznych, urządzeniach elektrycznych, urządzeniach telekomunikacyjnych, urządzeniach zdalnego sterowania itp.
Wykonano i uruchomiono narzędzia do produkcji detali, zakończono budowę automatycznych urządzeń przed montażem i montażu oraz stanowisk operacji końcowych wyrobu gotowego. Projekt znajduje się obecnie na etapie stabilizacji procesu wytwarzania i osiągnięcia planowanych zdolności produkcyjnych.
2. Kontynuowano wykorzystanie narzędzi analitycznych umożliwiających obserwację giełdowych notowań surowców i ich potencjalny wpływ na TKW (techniczny koszt wytworzenia) bieżący jak i w przyszłości. Celem tego działania jest stworzenie możliwości jak najszybszej reakcji, na zmieniające się ceny surowców strategicznych, na poziomie operacyjnym.
3. Przeprowadzano audyty u strategicznych dostawców surowców. Działanie te mają na celu ocenę funkcjonowania firmy dostarczającej nam surowce, pod kątem przestrzegania zdefiniowanych wymagań technicznych i logistycznych, szybkości reagowania na reklamacje oraz ocenę skuteczności, podejmowanych przez dostawcę działań.
4. Wprowadzano zmiany organizacyjno-technologiczne na wydziałach produkcyjnych poprzez:
  - zmiany rozwojowe procesów technologicznych, mające na celu redukcję pracochłonności,
  - obniżenie kosztów eksploatacyjnych maszyn,
  - utrzymanie ponadnormatywnego zużycia materiałów na poziomie z roku 2015,
  - zachowanie wydajności pracy pracowników bezpośrednio produkcyjnych na poziomie roku 2015,
  - dostosowywanie wielkości zatrudnienia pracowników produkcyjnych do realizacji planów sprzedaży.

4.4. Działalność logistyczna

W jednostce dominującej stosowany jest model logistyczny, polegający na wykorzystaniu najbardziej efektywnych technik zakupowych, który pozwala na:

- optymalizowanie wykorzystania surowców w procesie produkcyjnym,

- poszukiwanie alternatywnych rozwiązań dla wykorzystania lub upłynnienia zalegającego zapasu materiałów,
- odzyskiwanie i sprzedaż metali szlachetnych i kolorowych, powstałych z detali i podzespołów w procesie technologicznym, po cenie zbliżonej do ceny giełdowej tych surowców,
- utrzymywanie płynnego obrotu zapasami, poprzez magazynowanie zapasów u dostawców, przy jednoczesnym zabezpieczeniu warunków zakupu surowców z zawartością metali kolorowych i szlachetnych, znajdujących się w grupie materiałów strategicznych,
- badanie rynku alternatywnych dostawców surowców strategicznych.

Powyższe działania realizowane są dla materiałów strategicznych, podstawowych materiałów produkcyjnych, jak i dla pozostałych materiałów pomocniczych.

4.5. Aspekty dotyczące ochrony środowiska

W prowadzeniu działalności grupy kapitałowej istotnym czynnikiem jest dbałość o ochronę środowiska naturalnego. Strategia środowiskowa jednostki dominującej zakłada realizację zadań w oparciu o certyfikowany i audytowany każdego roku, Zintegrowany System Zarządzania (ZSZ), którego integralną częścią jest System Zarządzania Środowiskowego ISO 14001: 2005.

Celem strategicznym jest ochrona zasobów środowiska naturalnego poprzez przestrzeganie i wdrażanie do stosowania wymagań prawnych i środowiskowych oraz kreowanie właściwych postaw i świadomości pracowników.

W odniesieniu do przyjętych założeń, mając na uwadze stały nadzór technologiczny nad właściwościami zarówno surowców, jak i produktów oraz procesów wytwarzania, spółka dąży do zmniejszania oddziaływania na środowisko naturalne.

Główne zadania środowiskowe realizowane w 2016:

1. Prowadzenie prac zmierzających do eliminacji szkodliwych związków kadmu z przekaźników.
2. Realizacja prac mających na celu spełnienie wymagań ustawy o Efektywności Energetycznej w organizacji – spełnienie wymagań prawnych, audyt energetyczny, zarządzanie energią w oparciu o wymagania normy ISO 50001.
3. Poprawa stanu środowiska pracy i warunków ochrony środowiska:
  - a) opracowanie koncepcji wyeliminowania czterochloroetyleny na nowe rozpuszczalniki ekologiczne,
  - b) opracowanie koncepcji remontu lub zakupu nowego automatu do pokryć niklowych.
4. Redukcja zużycia bezwodnika kwasu chromowego w technologiach galwanicznych – na kolejnych grupach wyrobów.
5. Opracowanie procesu postępowania w zakresie Conflict Minerals, co oznacza, że we własnych recepturach nie będziemy świadomie stosować minerałów konfliktowych pochodzących z Demokratycznej Republiki Kongo i państw z nią graniczących.
6. Dokonano rejestracji urządzeń chłodniczych i klimatyzatorów w Centralnym Rejestrze Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpowarowej zgodnie z wymaganiami prawnymi.

7. Wymieniono oświetlenie ogólne na świetlówki liniowe.
8. Wymieniono układ sprężonego powietrza o zmniejszonym zapotrzebowaniu na energię. Zredukowano również zużycia gazu.
9. Wyeliminowano gazu chłodniczego R22 w instalacjach i urządzeniach.
10. Zredukowano wytwarzanie odpadu żywicy dejonizacyjnej.
11. Przeprowadzono badanie ścieków zgodnie z wymogami prawnymi oraz posiadany licencją pozwoleniem wodnoprawnym. W pomiarach nie stwierdzono przekroczeń.

4.6. Pozostała działalność operacyjna

Pozostała działalność operacyjna w 2016 r. zmniejszyła wynik grupy kapitałowej o 965 tys. zł, główny wpływ na to miały odpisy aktualizujące prace badawczo-rozwojowe, odpisy aktualizujące zapasy, utworzenie rezerw, zapasy złomowane oraz pozostałe mniejsze pozycje kosztów operacyjnych.

W 2015 r. wynik na pozostałej działalności operacyjnej był również ujemny i wyniósł 464 tys. zł. Głównym powodem było utworzenie rezerw, zapasy złomowane oraz pozostałe mniejsze pozycje kosztów operacyjnych.

4.7. Działalność finansowa

Działalność finansowa w 2016 r. poprawiła wynik grupy kapitałowej o 141 tys. zł, na co największy wpływ miała nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi. W 2015 r. wynik na działalności finansowej był ujemny i wyniósł -205 tys. zł. A największy wpływ na ten wynik miała nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi oraz odsetki od kredytów.

4.8. Wynik netto

W 2016 r. grupa kapitałowa wypracowała zysk netto w wysokości 6.373 tys. zł, co wobec 7.837 tys. zł zysku netto w 2015 r. oznacza spadek o 18,7%. Z tego zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej wyniósł 6.175 tys. zł i był o 19,2% niższy niż w roku 2015.

Niższy poziom zysku spowodowany jest słabszą dynamiką sprzedaży w kraju oraz w Rosji, a także wyższymi kosztami produkcji sprzedanych wyrobów i wyższymi kosztami ogólnego zarządu.

Wybrane wskaźniki oceniające sytuację Grupy kapitałowej

Rentowność

Wskaźnik	Sposób liczenia	Wielkość	
		2016	2015
Rentowność brutto na sprzedaży	Wynik brutto na sprzedaży /sprzedaż * 100%	23,8%	24,2%
Rentowność na sprzedaży	Wynik na sprzedaży/ sprzedaż *100%	7,8%	9,2%
Rentowność netto sprzedaży	Zysk netto/ sprzedaż *100%	5,6%	6,8%
ROE	Zysk netto za 12 m-cy/ śr. wartość kapitału własnego *100%	8,5%	11,0%
ROA	Zysk netto za 12 m-cy/ śr. wartość aktywów *100%	6,5%	7,9%

Wskaźniki rentowności są nieco niższe niż w roku 2015, co wynika z osiągnięcia niższego zysku netto. Podobnie jest w przypadku ROE i ROA.

Efektywność

Wskaźnik	Sposób liczenia	Wielkość	
		2016	2015
Wskaźnik obrotu aktywów	Sprzedaż za 12 miesięcy/ średni poziom aktywów	1,7	1,2
Cykl zapasów	Średni poziom zapasów/ koszt sprzed. produktów i towarów) * 365	106	101
Cykl należności	Średni poziom należności z tyt. dostaw/ sprzedaż) * 365	73	75
Cykl zobowiązań	Średni poziom zobowiązań z tyt. dostaw/ koszt sprzedanych produktów i towarów) * 365	30	33

Długi cykl rotacji zapasów wynika z charakteru produkcji oraz branży w jakiej działa grupa kapitałowa. Cykle rotacji należności i zobowiązań zmniejszyły się o 2 i 3 dni w stosunku do roku 2015 r.

Zarządzanie zasobami finansowymi

Zarządzanie zasobami finansowymi ukierunkowane jest na:

- o zarządzanie majątkiem finansowym,
- o zarządzanie bieżącymi aktywami i pasywami,
- o zarządzanie ryzykiem finansowym

Finansowanie

Wskaźnik	Sposób liczenia	Wielkość	
		2016	2015
Ogólny poziom zadłużenia	Zobowiązania +rezerwy/aktywa * 100%	21,4%	23,7%
Finansowanie kapitałem stałym	(kapitał własny+ zob. długoterminowe+ rezerwy długot.)/aktywa *100%	83,5%	83,2%
Pokrycie majątku trwałego kapitałem własnym	Kapitał własny/ Majątek trwały*100%	183,0%	169,8%

Struktura finansowania nie uległa większym zmianom. Udział kapitału własnego i długoterminowego w finansowaniu majątku znajduje się na wysokim poziomie.

Zadłużenie grupy kapitałowej zmniejszyło się o 2,5 mln zł w stosunku do stanu na 31.12.2015 r. głównie z powodu spłaty kredytów.

Wskaźniki płynności

Wskaźnik	Sposób liczenia	Wielkość	
		2016	2015
Płynność bieżąca	Aktywa bieżące/ zobowiązania krótkoterminowe	3,4	3,3
Płynność szybka	Aktywa bieżące – zapasy/ zobowiązania krótkoterminowe	1,7	1,8
Poziom kapitału pracującego	Aktywa bieżące – zobowiązania krótkoterminowe/sprzedaz) * 365	123,6	117,5

Wskaźniki płynności utrzymują się na wysokim i bezpiecznym poziomie. Grupa kapitałowa nie ma problemów z realizacją zobowiązań.

Gotówka

Stan środków pieniężnych na koniec 2016 roku wyniósł 5.740 tys. zł i był podobny jak na koniec roku 2015.

Struktura środków pieniężnych	w tys. zł	
	31.12.2016r.	31.12.2015r.
Środki pieniężne w kasie	32	39
Środki pieniężne na rachunkach bieżących	4 346	3 784
Lokaty	1 362	1 898
Razem środki pieniężne w r-ku przepływów pieniężnych	5 740	5 721

Zarząd jednostki dominującej nie przewiduje zagrożeń w zakresie zdolności do wywiązywania się grupy kapitałowej z zaciągniętych zobowiązań. Wszystkie ewentualne ryzyka dla działalności grupy, które zarząd zidentyfikował opisane zostały w Sprawozdaniu zarządu.

W 2016 jak i 2015 roku grupa kapitałowa uzyskała dodatnie przepływy pieniężne.

w tys. zł		
Struktura rachunku przepływów pieniężnych	31.12.2016r.	31.12.2015r.
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	12 579	12 527
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-4 067	-5 296
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-8 505	-6 839
Przepływy pieniężne netto razem A+B+C	7	392

Dodatnie przepływy pieniężne na działalności operacyjnej przewyższyły kwotę ujemnych przepływów na działalności inwestycyjnej i na działalności finansowej. Ujemne przepływy na tych działalnościach spowodowane były prowadzonymi inwestycjami, wydatkami na nabycie środków trwałych oraz wypłaconą dywidendą.

5. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Nakłady na prace badawczo-rozwojowe.

Na prace badawczo-rozwojowe wydano w 2016 roku 1.339 tys. zł. Główne pozycje wydatków:

Temat	Nakłady w tys. zł
Przełączniki grupy R4/3/2 – II etap	688
Przełączniki grupy RM12 – II etap	510
Pozostałe	141
Razem:	1 339

Jednostka dominująca posiada własne zaplecze badawczo-rozwojowe, grupę wyspecjalizowanych inżynierów i konstruktorów, którzy dbają o ciągłe doskonalenie oferty produktowej i wprowadzanie nowych rozwiązań. Kierunki prac badawczo-rozwojowych determinuje wiele czynników. Najważniejsze z nich to zmiany potrzeb i konkurencyjność na rynkach handlowych, zmiany w prawodawstwie krajowym i europejskim, indywidualne potrzeby klientów, poszukiwanie nowych rozwiązań jak również dążenie do utrzymania najwyższej jakości oferowanych produktów.

Jednostka ustawicznie monitoruje rynek surowców oraz dostępność nowych rozwiązań w zakresie projektowania i wytwarzania. Relpol współdziała w tym zakresie z najlepszymi producentami surowców i dostawcami rozwiązań technologicznych. Rezultatem tych działań jest optymalizacja procesów wytwarzania wyrobów, a także wprowadzenie do sprzedaży nowych produktów.

W 2016 prowadzono prace badawczo-rozwojowe w poszukiwaniu nowych rozwiązań dla wyrobów będących kluczowymi w ofercie grupy kapitałowej i prowadzono też prace nad nowymi produktami. Realizowano zadania przewidziane w planie na rok 2016 oraz zadania związane z podniesieniem poziomu technologicznego procesów wytwórczych produktów.

Opis projektów

1. Prowadzono prace nad wprowadzeniem do produkcji wskaźnika zasilania RLK (lampki sygnalizacyjne). Wskaźniki te służą do optycznej sygnalizacji obecności napięcia w obwodzie elektrycznym, czy też w poszczególnych fazach sieci trójfazowej, a także do sygnalizacji stanów wyszczególnionych obwodów lub odbiorników.
2. Rozpoczęto prace nad uruchomieniem produkcji przekaźnika 80A przeznaczonego do stacji ładowania samochodów elektrycznych. Projekt realizowany we współpracy z naszym wieloletnim partnerem handlowym.
3. Zakończono prace związane z uruchomieniem produkcji przekaźnika R4N w wersji hermetycznej. Projekt realizowany jest we współpracy z innym partnerem handlowym.
4. W celu rozszerzenia funkcjonalności grupy przekaźników elektromagnetycznych serii MT-PI... w obudowach modułu instalacyjnego, przeznaczonych do bezpośredniego montażu na szynie, opracowano przekaźnik instalacyjny, dedykowany do sterowania oświetleniem i do dużych obciążeń.
5. Opracowano nowe wyroby w wykonaniu dla kolejnictwa, spełniające szereg najnowszych norm określających wymagania bezpieczeństwa i użytkowania w szczególnych warunkach pracy tj. np. wysokich temperatur, uderzeń, wibracji oraz niestabilnego zasilania. Badania wyrobów dla kolejnictwa wykonywano w akredytowanych laboratoriach Instytutu Kolejnictwa, Instytutu Lotnictwa oraz Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej.
6. Wprowadzono modyfikacje w przekaźnikach rodziny R4N w celu poprawy jakości i bezpieczeństwa pracy przekaźnika w aplikacjach klientów.
7. Usprawniono również proces kalibracji elektromagnesu wyrobów rodziny przekaźników R4N. Wprowadzone zmiany w automatyce zapewniają stabilność produkcji i znacząco upraszczając dalszą regulację przekaźników.
8. Zmodyfikowano też stary automat do kontroli parametrów elektrycznych i parametrów wysokiego napięcia wyrobów grupy R4N.
9. Opracowywane są nowe wykonania przekaźników przemysłowych ze stykami wolnymi od związków kadmu. Wyroby takie jak R15 4P, RG25, R10/16 i RU400, po zakończeniu badań i certyfikacji, będą dostępne ze stykami wykonanymi z materiału AgSnO. Spowodowane jest to troską o ochronę środowiska oraz oczekiwaniami klientów

Niezmienną częścią prowadzonych prac badawczo-rozwojowych są dokonywane modyfikacje produktów. Zmiany te wymuszają przeprowadzenie prac i badań laboratoryjnych potwierdzających wprowadzone udoskonalenia. Niezbędne jest też uzyskanie dla tych produktów certyfikatów jakości i bezpieczeństwa w laboratoriach zewnętrznych takich jak VDE, UL oraz innych państw, do których sprzedawane są te wyroby.

Zadania rozwojowe i produkcyjne wspomaga też własny dział narzędziowni. Zabezpiecza on wydziały produkcyjne w niezbędne materiały i części do narzędzi specjalnych, wykonuje i regeneruje narzędzia do produkcji przekaźników, projektuje i wykonuje formy wtryskowe, wykrojniki, przyrządy montażowe i kontrolne. W związku ze wzrostem produkcji oraz zakończenia projektu RM12 zadania działu narzędziowni w 2016 dotyczyły głównie obsługi wydziałów produkcyjnych tj.:

- przeprowadzono planowane regeneracje i naprawy narzędzi do produkcji przekaźników,
- zakupiono nowe urządzenia celem utrzymania wymaganej jakości pracy na wydziałach,

- przeprowadzono przegląd elektrodrażarki węgłbnej,
- zabezpieczono wydziały produkcji w niezbędne materiały i części do narzędzi specjalnych,
- zaprojektowano i wykonano narzędzia do nowych wyrobów,
- przeprojektowano narzędzia (formę obudowy do przekaźników RM84/5/7, formę korpusu cewki do przekaźników R4N),
- wykonano dublery narzędzi (wykrojniki zwory, łączówki, formy obudowy i formy korpusu cewki)
- przeprowadzono analizę firm przeprowadzających remonty kapitalne specjalistycznych maszyn i urządzeń.

6. Opis podstawowych czynników ryzyka i zagrożeń

Działalność grupy kapitałowej, narażona jest na oddziaływanie różnych ryzyk i zagrożeń. Ryzyka, te mogą mniej lub bardziej dotkliwie wpływać na wyniki finansowe spółki i grupy kapitałowej.

Poniżej zaprezentowano zidentyfikowane ryzyka i zagrożenia, które w ocenie Zarządu jednostki dominującej mogą potencjalnie mieć największe znaczenie.

7.1. Ryzyka finansowe

7.1.1. Ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej wynika z finansowania działalności grupy kapitałowej kapitałami obcymi bazującymi na zmiennych stopach procentowych.

Ze względu na to, iż kapitał obcy odsetkowy na dzień sporządzenia bilansu stanowi ok. 8,1% pasywów, a zobowiązania obce zawierane są w PLN i jednocześnie potencjalne wahania stóp procentowych są niewielkie, grupa nie stosuje narzędzi zabezpieczających w tym zakresie uznając, że ryzyko to nie jest znaczące.

Grupa zidentyfikowała w tym zakresie dwa podstawowe obszary zagrożenia: możliwość niespełnienia warunków umowy oraz niewystarczającą wielkość limitów kredytowych do prowadzenia działalności.

Wzrosły możliwości finansowania działalności grupy kapitałem obcym. Jednostka dominująca zawarła umowy na kredyt obrotowy i faktoring w Raiffeisen Bank Polska z limitem początkowo na 5 mln zł (w marcu 2017 r. limit zmniejszono do 2,5 mln zł i zrezygnowano z usługi faktoringu). Dodatkowo, celem rozproszenia ryzyka finansowego i uniezależnienia zabezpieczenia płynności bieżącej od jednego podmiotu, w marcu 2017 zawarto umowę na kredyt obrotowy w BGŻ BNP PARIBAS Polska SA, z limitem 2,5 mln zł.

Poza tym jednostka dominująca zawarła też umowy na kredyty inwestycyjne: w Raiffeisen Bank z limitem 3 mln zł, z tego na dzień bilansowy pozostało do spłaty 1,41 mln zł oraz w mBank z limitem 6,8 mln zł, na dzień bilansowy pozostało do spłaty 1,79 mln zł. Raty kapitałowe są regularnie spłacane, dlatego też poziom zadłużenia z tego tytułu systematycznie spada. Spółka

zależne nie posiadają kredytów bankowych. Zarząd ocenia, że ryzyko stopy procentowej nie jest istotne.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego netto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej).

w tys. zł

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 r.	Wartość	Wpływ na wynik netto	
		zmniejszenie o 1 punkt procentowy	zwiększenie o 1 punkt procentowy
Lokaty bankowe	900	0	0
Kredyty bankowe	-3 204	32	-32
Pożyczki udzielone	0	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingu	-1 127	11	-11
Zobowiązania z tytułu faktoringu	0	0	0
Razem aktywa i pasywa	3 431	43	-43

w tys. zł

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2015 r.	Wartość	Wpływ na wynik netto	
		zmniejszenie o 1 punkt procentowy	zwiększenie o 1 punkt procentowy
Lokaty bankowe	1 480	-0,7	0,7
Kredyty bankowe	-5 697	57	-57
Pożyczki udzielone	-4	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingu	-1 808	18	-18
Zobowiązania z tytułu faktoringu	-55	0,6	0,6
Razem aktywa i pasywa	-6 084	75	-75

7.1.2. Ryzyko kredytowe.

Powyższe ryzyko wynika z faktu, iż praktycznie cała sprzedaż realizowana jest z odroczonym terminem płatności. Powoduje to, że udział należności handlowych w aktywach wynosi ok. 20,8%.

Powyższe ryzyko minimalizowane jest poprzez współpracę z wiarygodnymi i długoletnimi partnerami handlowymi. Ponadto w szerokim zakresie wykorzystuje się ubezpieczenie należności oraz informacje z wywiadowni gospodarczych. Klientom niewiarygodnym wstrzymywane są dostawy lub stosowane są przedpłaty. Zarząd jednostki dominującej ocenia, że ryzyko to jest mało istotne.

Ryzyko kredytowe związane z środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jest na bieżąco monitorowane poprzez bieżącą weryfikację kondycji finansowej instytucji finansowych oraz utrzymywanie odpowiednio niskiego poziomu koncentracji w poszczególnych instytucjach finansowych.

7.1.3. Ryzyko utraty płynności.

Grupa kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach.

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, factoring, umowy leasingu finansowego.

W ocenie Zarządu jednostki dominującej ryzyko takie istnieje, jednakże biorąc pod uwagę stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień bilansowy (5.740 tys. zł) oraz stan zadłużenia obcego, należy ocenić, że jest ono mało istotne. Grupa posiadała na dzień bilansowy zobowiązania z tyt. leasingu, kredytów i factoringu w kwocie ogółem 7.505 tys. zł.

7.1.4. Ryzyko walutowe.

Ryzyko walutowe jest wynikiem prowadzenia przez grupę kapitałową sprzedaży oraz zakupu w walutach obcych. Podstawową walutą obcą stosowaną w rozrachunkach jest EUR. Dodatkowo, w przypadku sprzedaży niewielką część eksportu realizuje w USD i GBP.

Spółka ponad 60% przychodów uzyskuje w walutach obcych. Jednocześnie większość podstawowych materiałów i usług produkcyjnych kupuje za granicą, wykorzystując przy płatnościach walutę pochodzącą z eksportu. Szacuje, że przeciętnie w skali roku powstaje nadwyżka wpływów nad wydatkami walutowymi w wysokości ok. 5 mln EUR. Emitent według polityki zabezpieczeń może zabezpieczyć od 70% do 90% planowanych przepływów. W 2016 i 2015 roku grupa nie zawierała transakcji zabezpieczających.

Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego netto na możliwe zmiany kursu EUR, USD i GBP na dzień 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z należnościami i pożyczkami w walutach obcych).

Pozycja w sprawozdaniu finansowym na 31.12.2016	Ryzyko walutowe dla EUR		Ryzyko walutowe dla USD		Ryzyko walutowe dla GBP		Ryzyko walutowe dla RUB		Ryzyko walutowe dla UAH		Ryzyko walutowe razem	
	wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik	
	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%
Zapasy	0	0	0	0	0	0	183	-183	1	-1	184	-184
Aktywa finansowe	0	0	27	-27	0	0	0	0	0	0	27	-27
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	333	-333	30	-30	3	-3	92	-92	88	-88	546	-546
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	961	-961	123	-123	40	-40	205	-205	68	-68	1 397	-1 397
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-299	299	-88	88	0	0	-158	158	-82	82	-627	627
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)	995	-995	92	-92	43	-43	322	-322	75	-75	1 527	-1 527

Pozycja w sprawozdaniu finansowym na 31.12.2015	Ryzyko walutowe dla EUR		Ryzyko walutowe dla USD		Ryzyko walutowe dla GBP		Ryzyko walutowe dla RUB		Ryzyko walutowe dla UAH		Ryzyko walutowe razem	
	wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik	
	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%	zmiana kursu o +10%	zmiana kursu o -10%
Zapasy	0	0	0	0	0	0	125	-125	1	-1	127	-127
Aktywa finansowe	0	0	25	-25	0	0	0	0	0	0	25	-25
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	194	-194	26	-26	0	0	106	-106	33	-33	359	-359
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 239	-1 239	71	-71	48	-48	161	-161	77	-77	1 595	-1 595
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-441	441	-122	122	0	0	-58	58	-20	20	-642	642
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)	991	-991	0	0	48	-48	334	-334	92	-92	1 464	-1 464

Aktywa w walucie obcej	31.12.2016 (rok bieżący)	Rodzaj waluty				
		EUR	USD	GBP	RUB	UAH
Długoterminowe aktywa finansowe	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	0	0
Należności długoterminowe	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	0	0
Zapasy	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	26 866	80
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	1 827	12
Należności z tytułu dostaw i usług	<i>w walucie obcej w tys.</i>	2 171	179	78	26 237	4 156
	<i>w walucie sprawozdania</i>	9 605	748	401	1 784	641
Należności pozostałe	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	115	0	3 965	284
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	480	0	270	44
Krótkoterminowe aktywa finansowe	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	64	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	267	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<i>w walucie obcej w tys.</i>	752	72	5	13 595	5 738
	<i>w walucie sprawozdania</i>	3 328	301	26	924	885
Razem aktywa	<i>w walucie obcej w tys.</i>	2 923	430	83	70 663	10 258
	w walucie sprawozdania	12 933	1 796	427	4 805	1 582

Pasywa w walucie obcej	31.12.2016 (rok bieżący)	Rodzaj waluty				
		EUR	USD	GBP	RUB	UAH
Kredyty i pożyczki	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	0	0
Leasing finansowy	<i>w walucie obcej w tys.</i>	163	0	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	720	0	0	0	0
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	<i>w walucie obcej w tys.</i>	675	210	0	22 554	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	2 987	878	0	1 534	0
Inne zobowiązania	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	788	5 309
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	54	819
	<i>w walucie obcej w tys.</i>	838	210	0	23 342	5 309
	w walucie sprawozdania	3 707	878	0	1 587	819
Razem Pasywa	<i>w walucie obcej w tys.</i>	2 085	220	83	47 321	4 949
	w walucie sprawozdania	9 226	918	427	3 218	763
Aktywa – Pasywa						

Aktywa w walucie obcej	31.12.2015 (rok bieżący)	Rodzaj waluty				
		EUR	USD	GBP	RUB	UAH
Długoterminowe aktywa finansowe	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	0	0
Należności długoterminowe	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	0	0
Zapasy	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	23 727	83
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	1 253	13
Należności z tytułu dostaw i usług	<i>w walucie obcej w tys.</i>	2 837	168	83	27 152	4 532
	<i>w walucie sprawozdania</i>	12 091	657	478	1 434	735
Należności pozostałe	<i>w walucie obcej w tys.</i>	70	13	0	3 247	214
	<i>w walucie sprawozdania</i>	298	51	0	171	35
Krótkoterminowe aktywa finansowe	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	64	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	249	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<i>w walucie obcej w tys.</i>	455	66	0	20 085	2 057
	<i>w walucie sprawozdania</i>	1 939	259	0	1 061	334
Razem aktywa	<i>w walucie obcej w tys.</i>	3 362	311	83	74 211	6 886
	<i>w walucie sprawozdania</i>	14 328	1 216	478	3 919	1 117

Pasywa w walucie obcej	31.12.2015 (rok bieżący)	Rodzaj waluty				
		EUR	USD	GBP	RUB	UAH
Kredyty i pożyczki	<i>w walucie obcej w tys.</i>	0	0	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	0	0	0	0	0
Leasing finansowy	<i>w walucie obcej w tys.</i>	215	0	0	0	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	918	0	0	0	0
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	<i>w walucie obcej w tys.</i>	795	313	0	14 584	0
	<i>w walucie sprawozdania</i>	3 387	1 220	0	0	0
Inne zobowiązania	<i>w walucie obcej w tys.</i>	26	0	0	11 069	1 223
	<i>w walucie sprawozdania</i>	109	0	0	584	198
	<i>w walucie obcej w tys.</i>	1 036	313	0	25 653	1 223
	<i>w walucie sprawozdania</i>	4 414	1 220	0	584	198
Razem Pasywa	<i>w walucie obcej w tys.</i>	2 326	-2	83	48 558	5 663
	<i>w walucie sprawozdania</i>	9 914	-4	478	3 335	919
Aktywa – Pasywa						

7.1.5 Koncentracja środków pieniężnych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi grupa realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi grupa zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Koncentracja środków pieniężnych	31.12.2016	31.12.2015
Bank A	1 980	1 535
Bank B	1 637	2 379
Bank C	210	309
Bank D	72	65
Bank E	885	334
Bank F	924	1 060
Środki pieniężne w kasie	32	39
Razem środki pieniężne	5 740	5 721

7.2. Ryzyka pozafinansowe

7.2.1. Ryzyko zarządzania kapitałem.

Głównym celem zarządzania kapitałem grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego oraz bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną spółek i zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy.

Jednostka dominująca zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu skorygowania struktury kapitałowej, spółki mogą wypłacać dywidendę dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje.

Jednostka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto.

Do zadłużenia netto wlicza się oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania handlowe i inne zobowiązania z wyłączeniem instrumentów pochodnych, pomniejszone o środki pieniężne.

Wskaźnik dźwigni finansowej	31.12.2016	31.12.2015
Zadłużenie	16 180	19 171
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 740	5 721
Zadłużenie netto	10 440	13 450
Kapitał własny	73 885	72 688
Stosunek zadłużenie do kapitału własnego	14,13%	18,50%

7.2.2. Ryzyko makroekonomiczne.

Działalność grupy kapitałowej jest narażona na wahania koniunktury. Duże znaczenie mają np. wskaźniki inwestycji, poziom zamówień publicznych, poziom inflacji, stopy procentowe, dostęp do obcych źródeł finansowania, kursy walut czy tempo wzrostu PKB i to zarówno w kraju jak i zagranicą. Spowolnienie gospodarcze przekłada się na zmniejszenie popytu, co negatywnie wpływa na kondycję kontrahentów i działalność spółek. W ocenie Zarządu ryzyko to jest istotne.

7.2.3. Ryzyko związane z konkurencją.

Konkurencja na rynku krajowym i międzynarodowym była, jest i będzie. Grupa jest liderem w produkcji przekazników na rynku polskim. Natomiast na rynku międzynarodowym istnieje wielu producentów różnych rodzajów przekazników. Zarówno na rynku polskim jak i międzynarodowym oferowane są produkty różnych firm. W walce konkurencyjnej istotne znaczenie ma cena, jakość, terminy dostaw i serwis. Ryzyko związane z działaniami przedsiębiorstw konkurencyjnych jest duże. Minimalizując ryzyko jednostka wprowadziła procedury dbające o jakość wyrobów i terminowość dostaw. Zadaniem działów handlowych jest stały kontakt z klientem, wsparcie techniczne i serwis na wysokim poziomie.

7.2.4. Ryzyko uzależnienia się od jednego odbiorcy.

Grupa kapitałowa stara się dywersyfikować odbiorców swoich produktów i towarów. Grupa poza kilkoma większymi partnerami handlowymi posiada znaczną ilość mniejszych klientów rozproszonych w kraju i po Europie.

Poza Unię oferta grupy trafia do odbiorców w Azji, Ameryce Północnej, Ameryce Południowej i do Afryki. Pomimo takiego rozproszenia, udział dwóch największych klientów w skonsolidowanej sprzedaży w 2016 r. wyniósł odpowiednio 14,5% i 12,4%, zatem ewentualne ograniczenie zakupów przez tych odbiorców może mieć wpływ na wyniki grupy kapitałowej. Pozostali klienci nie osiągają 10% udziału w sprzedaży grupy kapitałowej.

7.2.5. Ryzyko związane z zakupami i uzależnieniem od głównego dostawcy.

Znaczna część surowców i materiałów wykorzystywanych do produkcji pochodzi z importu, co może spowodować zakłócenia w terminowości dostaw i jakości dostarczonego surowca. Spółki wybierają znanych i wiarygodnych dostawców surowców i materiałów. Sprowadzane materiały poddawane są badaniom. Ponadto dostawcy materiałów i surowców poddawani są okresowym ocenom. Ryzyko związane z uzależnieniem od głównych dostawców zostało w znacznym stopniu zminimalizowane poprzez dywersyfikację dostaw materiałów i surowców. Dla każdego kluczowego materiału, wprowadzono dwóch dostawców. W roku 2016 udział żadnego z dostawców nie przekroczył 10% udziału w całkowitych przychodach. Ryzyko uzależnienia od głównych dostawców zdaniem zarządu jest umiarkowane.

7.2.6. Ryzyko związane z powstawaniem zapasów i utratą ich wartości.

Specyfika działalności grupy kapitałowej, różnorodność asortymentu wyrobów i towarów powoduje, że zapasy występują na różnym etapie procesu produkcji. Występują zapasy materiałów i surowców do produkcji, zapasy półfabrykatów oraz zapasy wyrobów gotowych.

Zarządzanie zapasami magazynowymi odbywa się przy wykorzystaniu zintegrowanego systemu informatycznego, w oparciu o wpływające zamówienia klienckie, analizy trendów rynkowych, prognozy sprzedaży, analizy warunków, terminów dostaw materiałów i surowców, cykle produkcyjne itp.

Pomimo, że zakupy materiałów i surowców produkcyjnych opierają się na ciągłej analizie planów i struktury sprzedaży istnieje ryzyko, że część materiałów nie zostanie zużyta do produkcji lub część gotowych wyrobów nie zostanie sprzedana. Sytuacje takie mogą wynikać z warunków handlowych zakupu surowców i materiałów (minimalne partie dostaw lub długie terminy dostaw). Ponadto istnieje ryzyko błędnych analiz i prognoz, jak również niewywiązanie się klienta z odbiorem złożonego zamówienia. W przypadku dużych i stałych klientów, zamówienia są ramowe roczne lub kilkumiesięczne. Zapasy wyrobów gotowych mogą również powstawać z powodu wstrzymania wysyłki towarów w przypadku przeterminowanych płatności lub problemów finansowych klienta.

Wyroby, towary i materiały są przechowywane w odpowiednich warunkach, gwarantujących zachowanie parametrów jakościowych. Niemniej jednak, w przypadku długotrwałego przechowywania towarów i materiałów, występuje ryzyko ich zabrudzenia, uszkodzenia lub utraty wartości, w wyniku braku możliwości sprzedaży (np. specyficzne wykonanie).

Powstające w spółkach zapasy narażone są na utratę swojej wartości. Zapasy te są likwidowane przy okazji okresowych inwentaryzacji. Odpisy aktualizujące wartość zapasów wpływają na bieżące wyniki grupy kapitałowej.

W celu minimalizacji powstania szkód, zapasy wyrobów, towarów i materiały objęte są ubezpieczeniem od podstawowych ryzyk pożaru, zalania i kradzieży. Magazyny jednostki dominującej wyposażone są w systemy alarmowe i przeciwpożarowe.

7.2.7. Ryzyko utraty kluczowych pracowników.

Jednym z największych aktywów firmy są doświadczeni, wyspecjalizowani, kompetentni i lojalni pracownicy. Produkty Relpolu są opracowywane, wdrażane i produkowane przez własne działy z wykorzystaniem własnych technologii. Odejście kluczowych i wyspecjalizowanych pracowników mogłoby mieć negatywny wpływ na działalność oraz wyniki finansowe grupy kapitałowej.

Odejście pracowników lub nieuczciwe działania pracowników rodzą też ryzyko utraty lub wycieku danych poufnych, tajemnicy przedsiębiorstwa, informacji handlowych itp. Minimalizując ryzyko związane z pracownikami jednostka monitoruje poziom wynagrodzeń poszczególnych grup zawodowych, motywuje pracowników systemem premiowania, dba o warunki pracy i bhp, zachęca do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i zdobywania umiejętności finansując udział w szkoleniach, kursach i studiach, wprowadzane są wewnętrzne regulaminy, procedury bezpieczeństwa i instrukcje dotyczące ochrony danych i dostępu do systemów informatycznych.

7.2.8. Ryzyko dotyczące wystąpienia awarii urządzeń.

Produkty grupy kapitałowej wytwarzane są w oparciu o zautomatyzowane procesy produkcyjne. Awarie maszyn i urządzeń mogą doprowadzać do przestojów produkcyjnych, a w konsekwencji narazić spółkę na nieterminowe dostawy, spadek przychodów ze sprzedaży, nawet utratę klientów. Takie zdarzenia ujemnie wpłynęłyby na wyniki finansowe grupy kapitałowej.

Ryzyko strat z przestojów produkcyjnych minimalizowane jest poprzez zakupywanie maszyn i urządzeń wysokiej jakości, u najlepszych producentów, utrzymywanie w sprawności maszyn i urządzeń, szkolenie pracowników obsługujących maszyny, przeprowadzanie konserwacji i napraw, utrzymywanie „dublerów” itp.

7.2.9. Ryzyko związane z awarią systemów informatycznych.

Działalność jednostki dominującej opiera się na informatycznym zintegrowanym systemie zarządzania. Właściwe działanie systemu informatycznego jest niezbędne do funkcjonowania w firmie wielu kluczowych procesów bieżącej działalności. Istnieje ryzyko nieprawidłowego działania systemów informatycznych, które może spowodować poważne problemy i ich dalsze konsekwencje jak np.:

- uniemożliwić pracę niektórych działów spółki takich jak finanse, księgowość, sprzedaż, produkcja, logistyka, kadry, kontrola jakości,
- uniemożliwić dokonywanie sprzedaży online i wystawianie dokumentów handlowych,
- uniemożliwić dotrzymanie terminowości dostaw,
- spowodować problemy z planowaniem produkcji i zakupem materiałów,
- spowodować utratę danych ekonomiczno-finansowych,
- spowodować utratę danych dostawców i odbiorców,
- spowodować utratę klientów z powodu braku

W celu zminimalizowania tego ryzyka wdrożono procedury mające na celu ograniczenie do minimum awarię systemów informatycznych poprzez:

- wdrożenie polityki bezpieczeństwa,
- szkolenia pracowników,
- system kontroli dostępu pracowników do systemów informatycznych,
- zabezpieczanie danych systemowych poprzez tworzenie kopii,
- zabezpieczenie pomieszczeń serwerowni, wyposażenie ich w system alarmowy, przeciwpożarowy oraz klimatyzację,
- wykorzystywanie programów zabezpieczających przed złośliwym oprogramowaniem,
- zapewnienie właściwego serwisu,
- korzystanie z wysokiej jakości sprzętu informatycznego.

7.2.10. Ryzyko odpowiedzialności za produkt.

Relpol jako producent ponosi odpowiedzialność za prawidłowe i bezpieczne działanie wyrobów, które wprowadza na rynek. W celu minimalizacji ryzyka wyroby spółki podlegają rygorystycznej kontroli jakości, a projektowanie, wytwarzanie i sprzedaż przełączników elektromagnetycznych, gniazd do przełączników, stacjonarnych monitorów do kontroli promieniowania gamma neuronowego, cyfrowych zabezpieczeń, pomiarów, automatyki, sterowania, komunikacji i rejestracji dla stacji elektroenergetycznych; handel podzespołami elektrotechnicznymi odbywa się zgodnie z Systemem Zarządzania Jakością i Środowiska i spełnia wymagania norm PN-EN ISO 9001:2009 i PN-EN ISO 14001:2005.

Wszystkie wprowadzane do obrotu wyroby produkowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami i poddawane są certyfikacji przez instytucje zewnętrzne. Wyroby spółki posiadają certyfikaty jakości i bezpieczeństwa państw do których są sprzedawane. Pomimo dbałości o produkt i przestrzeganie środków ostrożności, nie można wykluczyć, że na rynek trafi produkt, który nie będzie spełniał norm jakościowych. W celu ograniczenia ryzyka związanego z zapłatą odszkodowań za szkody wyrządzone przez produkt, spółka wykupiła polisę ubezpieczenia OC za produkt.

7.2.11. Ryzyko zmiany przepisów prawnych oraz ich interpretacji.

Częste nowelizacje przepisów prawnych dotyczących spółek, ich niespójność oraz brak jednolitej interpretacji, wiąże się z ryzykiem naruszenia tych przepisów, popełnienia błędu w ich interpretacji, co z kolei może skutkować wysokimi karami i negatywnie wpłynąć na działalność grupy kapitałowej i jej sytuację finansową. Minimalizując to ryzyko grupa szkoli swoich pracowników, korzysta opinii i usług doradców prawnych i doradców podatkowych.

8. Informacje o zmianach rynków zbytu oraz odbiorcach, dostawcach osiągniętych, co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży ogółem

Grupa kapitałowa prowadzi działalność zarówno w kraju jak i za granicą. Materiały do produkcji pochodzą głównie z importu. Są to styki, stal, druty, miedź, mosiądz, tworzywa itd. Grupa nie jest uzależniona od żadnego z dostawców. Udział żadnego z nich nie jest większy niż 10% przychodów ze sprzedaży.

Grupa kapitałowa ma dwóch dużych odbiorców, których udział w przychodach ze sprzedaży wyniósł w 2016 r. odpowiednio 14,5% i 12,4%. Udział pozostałych kontrahentów w przychodach ze sprzedaży nie przekracza 10%.

9. Informacje o umowach znaczących dla działalności emitenta

1. Umowy o limit wierzytelności oraz kredyt inwestycyjny w bankach:
  - 1) Raiffeisen Bank Polska S.A., gdzie zabezpieczeniem kredytu wg umowy o limit wierzytelności oraz kredytu inwestycyjnego jest:
    - a) pełnomocnictwo do rachunku bieżącego i innych rachunków spółki w banku,

- b) zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach będących przedmiotem inwestycji,
  - c) jawna, niepotwierdzona cesja przyszłych i obecnych należności zgodnie z umową o przelew wierzytelności,
  - d) weksel in blanco z deklaracją wekslową.
- 2) mBank S.A., gdzie zabezpieczenie kredytu wg. umowy jest:
- a) weksel in blanco,
  - b) zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach składających się na przedmiot finansowania,
  - c) cesja potwierdzona na rzecz banku wierzytelności od wskazanych kontrahentów na podstawie umowy o cesję globalną,
  - d) cesja niepotwierdzona na rzecz banku wierzytelności należnych od wskazanych kontrahentów na podstawie umowy o cesję globalną.
  - e) oświadczenie poddania się egzekucji do kwoty 4,7 mln zł.
2. Trwająca umowa wieloletnia o współpracy z Zettler Electronics GmbH w Niemczech dotyczącej dostaw wyrobów Relpolu do tej firmy.
3. Trwająca umowa wieloletnia o współpracy z ABB Stotz Kontakt GmbH w Niemczech dotyczącej dostaw wyrobów Relpolu do tej firmy.
4. Umowy współpracy z innymi klientami zagranicznymi określające warunki handlowe dostarczanych produktów i towarów, na podstawie których odbiorcy składają zamówienia ramowe.
5. Umowa kooperacji z Relpol Elektronik i DP Relpol Altera – umowy określają warunki współpracy.
6. Umowy dystrybucyjne z firmami krajowymi - umowy nie są znaczące biorąc pod uwagę kryterium ich wartości (§ 2.2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.02.2009 r. Dz.U.33 w sprawie informacji bieżących i okresowych...) ale określają warunki współpracy.
7. Umowy leasingowe na leasing maszyn i środków transportu nie będące umowami znaczącymi.
8. Polisa kompleksowego ubezpieczenia majątku firmy od wszelkich ryzyk, a także wyrobów w transporcie krajowym i międzynarodowym, zawarta z Ergo Hestia.
9. Polisa ubezpieczenia OC z tyt. prowadzonej działalności gospodarczej lub użytkowania mienia, zawarta z Ergo Hestia.
10. Umowa wielocelowej linii kredytowej zawarta w marcu 2017 r. pomiędzy jednostką dominującą a BGŻ BNP Paribas, z limitem kredytowym w maksymalnej wysokości 2.500 tys. zł. Limit dotyczy okresu 12 miesięcy z możliwością wydłużenia na kolejny okres. Kwota kredytu nie jest znacząca z punktu widzenia kapitałów własnych ani przychodów. Warunki umowy są rynkowe.

10. Inne ważniejsze wydarzenia w 2016 r.

1. W dniu 17 lutego 2016 roku Spółka poinformowała o podpisanej z Raiffeisen Bank Polska S.A. umowie zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych. W związku z zawartą w 2014 r. pomiędzy Raiffeisen Bank Polska S.A. a Relpol S.A. umową kredytową z limitem 3 mln zł oraz zabezpieczeniem wierzytelności banku z tytułu umowy kredytowej, zawarto umowę zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy

- ruchomych do najwyższej sumy zabezpieczenia wynoszącej 4.500.000 zł. Na dzień 31.12.2015 r. wartość zabezpieczonego zbioru rzeczy ruchomych w postaci linii do produkcji przełączników RM96 i RM12 wynosiła 3.303.052 zł.
2. W dniu 22 lutego 2016 roku spółka poinformowała o podpisaniu z mBank S.A. aneksie do jednej z umów zastawniczych z 2014 r.
W wykazie środków trwałych objętych jedną z umów zastawniczych zmieniła się wartość przedmiotu zastawu (zwolnienie z rejestru zastawów) i na dzień podpisania umowy wynosi ona 221,5 tys. zł (było 351,7 tys. zł).
W związku z regularną spłatą kredytu i zmniejszeniem zadłużenia, zmieniono również najwyższą sumę zabezpieczenia z kwoty 10.206 tys. zł na 4.700 tys. zł.
  3. W dniu 9 marca 2016 roku spółka poinformowała o podpisaniu z Raiffeisen Bank Polska S.A. aneksie do umowy cesji wierzytelności z umowy ubezpieczenia.
W związku z zawartymi w latach 2011 i 2014 pomiędzy Raiffeisen Bank Polska S.A. a Relpol S.A. umowami kredytowymi oraz w 2013 r. umową cesji wierzytelności z umowy ubezpieczenia podpisano aneks do umowy cesji wierzytelności, w którym dopisano linię produkcyjną do wytwarzania przełączników RM96 i RM12 jako zabezpieczenie rzeczowe w formie zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych.
W aneksie wpisano również aktualny nr i datę ważności polisy ubezpieczeniowej.
  4. W dniu 24.06.2016 r. Walne Zgromadzenie Relpol S.A. wybrało Radę Nadzorczą na nową kadencję.
  5. W dniu 01.12.2016 r. Wiceprezes Zarządu Tomasz Grabczan złożył rezygnację z funkcji członka zarządu. W związku z czym Rada Nadzorcza delegowała Przewodniczącą Rady, Adama Ambroziaka do czasowego wykonywania czynności członka zarządu Relpol S.A., na okres od 01.12.2016 do 28.02.2017 r.
  6. W dniu 27.02.2017 r. Rada Nadzorcza delegowała Przewodniczącą Rady, Adama Ambroziaka do czasowego wykonywania czynności członka zarządu Relpol S.A., na okres od 01.03.2017 do 31.05.2017 r.
  7. W dniu 27.02.2017 r. Rada Nadzorcza wybrała Pana Rafała Gulka na kolejną trzyletnią kadencję na Prezesa Zarządu Relpol S.A.
  8. W marcu 2017 r. spółka podpisała z Raiffeisen Bank Polska S.A. aneksy do umów wierzytelności. Aneksy dotyczyły:
    - 1) Umowy o limit wierzytelności z 2011 r., który zmniejsza kwotę limitu wierzytelności w rachunku bieżącym z 5 mln zł do 2,5 mln. W umowie zmieniono również termin spłaty kredytu z 24.03.2017 na 14.09.2018, zrezygnowano z wykorzystania limitu na obsługę factoringu oraz zmniejszono ilość zabezpieczeń spłaty limitu do pełnomocnictwa do rachunku bieżącego i innych rachunków w banku oraz weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową.
    - 2) Umowy o przelew wierzytelności z 2011 r., w której dopisano, że w przypadku osoby mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą cedent nie dokona zapisu co do sposobu dochodzenia lub egzekwowania cedowanych wierzytelności na sąd zagraniczny.
    - 3) Umowy cesji wierzytelności z umowy ubezpieczenia z 2013 r., w której wykreślono spłacone kredyty oraz dopisano aktualny numer polisy ubezpieczenia majątku.

Wszystkie pozostałe istotne zdarzenia zostały ujęte w tym sprawozdaniu finansowym.

11. Informacje o zmianach w powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych emitenta oraz określenie jego głównych inwestycji

Wykaz spółek z grupy kapitałowej w 2016 i 2015 r.

Nazwa spółki	Wartość bilansowa w tys. zł		Udział w (%)	Sposób konsolidacji lub data zakończenia kontroli
	31.12.2016	31.12.2015		
Relpol M j.v w Mińsku	71	71	80,0	Wyłączona
Relpol Eltim ZAO w Sankt Petersburgu	9	9	60,0	Metoda pełna
Relpol Altera Sp. z o.o. w Kijowie	305	305	51,0	Wyłączona
DP Relpol Altera Sp. z o.o. w Czerniachowie	446	446	100,0	Metoda pełna
Relpol Elektronik Sp. z o.o. Mirostowice Dln.	50	50	100,0	Metoda pełna
Wyłączenia konsolidacyjne	-505	-505		
Suma	376	376		

Spółka Relpol France na dzień 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. znajdowała się w stanie likwidacji a wartość jej udziałów w bilansie wynosiła 0 zł. Proces likwidacji prowadzony jest według prawa francuskiego i trwa dłużej niż zarząd jednostki dominującej się tego spodziewał.

Udziały spółek DP Relpol Altera, Relpol Elektronik i Relpol Eltim, w związku z ich konsolidacją są przedmiotem wyłączeń konsolidacyjnych.

Jednostka dominująca nie posiada akcji własnych. Spółki powiązane nie posiadają akcji spółki matki. Grupa kapitałowa nie prowadziła innych inwestycji kapitałowych, które nie zostałyby opisane w sprawozdaniu finansowym. Nie prowadziła również inwestycji w nieruchomości. Nie wystąpiły zmiany w strukturze grupy kapitałowej.

Poza wymienionymi powyżej spółkami, Relpol S.A. nie posiada żadnych oddziałów (zakładów) posiadających osobowość prawną lub samodzielnie prowadzących sprawozdawczość. Relpol posiada jedynie zlokalizowany w Zielonej Górze, jeden wydział produkcyjny, stanowiący integralną część majątku spółki. Wydział zajmuje się produkcją i serwisem bramek dozymetrycznych oraz cyfrowych systemów zabezpieczeń, automatyki, pomiarów, sterowania, rejestracji i komunikacji CZIP.

12. Informacje o transakcjach zawartych z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

W okresie od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 Relpol S.A. i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi, które miałyby charakter transakcji innych niż typowe i rutynowe zawierane na warunkach rynkowych.

13. Informacje o zaciągniętych kredytach i umowach pożyczek

Informację o zaciągniętych kredytach i pożyczkach podano w nocie 21 do sprawozdania finansowego.

Natomiast informacja o zabezpieczeniach kredytów bankowych znajduje się powyżej w punkcie 8 sprawozdania zarządu z działalności grupy kapitałowej.

14. Informacje o udzielonych pożyczkach, gwarancjach i poręczeniach

Informacja o udzielonych kredytach, pożyczkach i gwarancjach opisana została w punkcie 13 sprawozdania finansowego.

15. Emisja papierów wartościowych

W 2016 r. spółka nie przeprowadzała emisji akcji.

16. Różnice pomiędzy wynikami finansowym wykazanymi w raporcie a wcześniej publikowanymi prognozami

Emitent nie publikował prognoz dla Grupy Kapitałowej.

17. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Inwestycje prowadzone są w ramach posiadanych środków własnych i kredytów bankowych.

18. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności za rok obrotowy

Wszystkie inne istotne zdarzenia zostały opisane w sprawozdaniu zarządu lub w informacji dodatkowej.

19. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników, istotnych dla rozwoju grupy kapitałowej oraz opis perspektyw rozwoju działalności, co najmniej kolejnego kwartału.

Największy wpływ na osiągnięte przez grupę kapitałową wyniki finansowe, co najmniej w perspektywie kolejnego kwartału będą miały czynniki makroekonomiczne oraz czynniki wewnętrzne.

Wśród czynników zewnętrznych możemy wyróżnić:

- wysokość i wahania kursu walut,
- tempo wzrostu gospodarczego w kraju i na świecie,
- poziom nakładów na inwestycje w kraju i zagranicą,
- rozwój odnawialnych źródeł energii,
- wzrost zapotrzebowania na systemy ochrony radiologicznej,
- ceny na rynku surowców (miedź, srebro, ropa),
- sytuacja polityczna na Ukrainie.

Wśród czynników wewnętrznych zależnych od grupy podstawowe znaczenie ma:

- dostosowanie poziomu kosztów do aktualnej koniunktury na rynku,
- zakończenie inwestycji w zwiększenie mocy produkcyjnych,
- zwiększenie udziałów rynkowych w oparciu o obecną ofertę produktową,
- poprawa rentowności wyrobów,
- rozszerzenie i uzupełnienie oferty przez rozwój własny przełączników elektromagnetycznych,
- racjonalizacja oferty towarów handlowych,
- finalizacja zmian w strukturze grupy kapitałowej,
- realizacja zaplanowanej sprzedaży,
- promocja i pozyskanie kontrahentów na przełącznik do inwerterów solarnych,
- montaż systemów ochrony radiologicznej polskich granic i lotnisk,
- promocja i pozyskanie klientów na nowej generacji system cyfrowych zabezpieczeń i pomiarów CZIP-Pro.

20. Zmiana podstawowych zasad zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i grupą kapitałową

W 2016 roku nie wystąpiły żadne inne, nie opisane w sprawozdaniu zmiany dotyczące zasad zarządzania spółką i grupą kapitałową.

21. Umowy zawarte pomiędzy emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny

Jednostka dominująca ma zawartą umowę o pracę z aktualnym Prezesem Zarządu, która przewiduje 3-miesięczny okres wypowiedzenia, niezależnie od podstawy wypowiedzenia umowy.

Ponadto w umowie o pracę widnieje zapis: "Pracownik zobowiązuje się do powstrzymywania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Spółki w trakcie trwania stosunku pracy oraz po jego ustaniu, na zasadach określonych w odrębnej umowie". Na dzień dzisiejszy umowa taka nie została sporządzona.

22. Wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiovych, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych władzom podmiotu dominującego

Dane o wynagrodzeniach podano w punkcie 31 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 r.

23. Stan posiadania akcji przez Zarząd i Radę Nadzorczą

Dane na dzień podpisania sprawozdania	Liczba posiadanych akcji (w szt.)	% głosów na Walnym Zgromadzeniu	Wartość nominalna posiadanych akcji (w tys. zł)
Zarząd Relpol S.A.	0	0	0
Rada Nadzorcza Relpol S.A. w tym:			
1. Ambroziak Adam	3.171.000	33,00	15.855
2. Osiński Piotr	608.943	6,34	3.045
3. Mania Rafał (pośrednio przez Altus TFI)*	2.410.597	25,09	12.053

* jako Członek Rady Nadzorczej Altus TFI S.A.

24. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio i pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy

Relpol S.A. wyemitował 9.609.193 akcje i wszystkie zostały dopuszczone do obrotu giełdowego i są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji (w szt.)	Liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy	Udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy	Wartość nominalna posiadanych akcji (w tys. zł)	Udział w kapitale zakładowym	Zmiana w stosunku do sprawozdania za IV kw. 2016 (27.02.2017)
Ambroziak Adam	3 171 000	3 171 000	33,00%	15 855	33,00%	0
Altus TFI S.A.	2 410 597	2 410 597	25,09%	12 053	25,09%	+262 602
Osiński Piotr	608 943	608 943	6,34%	3 045	6,34%	0
BPH TFI S.A.	959 772	959 772	9,99%	4 799	9,99%	0

Grupa kapitałowa nie posiada udziałów ani akcji własnych.

25. Informacje o znanych emitentowi umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

Emitentowi nie są znane takie umowy.

26. Informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdania finansowego

Rada Nadzorcza spółki w dniu 18 maja 2016 r. podjęła uchwałę o wyborze audytora do przeglądu półrocznego i badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki za rok 2016.

	Rok 2016	Rok 2015
Firma audytująca	Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. w Warszawie	Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. w Warszawie
Data wyboru audytora przez Radę Nadzorczą	18.05.2016 r.	14.05.2015
Przedmiot umowy	Przegląd półrocznych i badanie rocznych sprawozdań finansowych za rok 2016	Przegląd półrocznych i badanie rocznych sprawozdań finansowych za rok 2015
Wynagrodzenie netto wg umowy	48.500 zł netto + koszty delegacji	48.500 zł netto + koszty delegacji
Poniesione koszty w danym roku wg faktur	53.350 zł netto, w tym 21.340 zł dotyczyły badania roku 2015	79.290 zł netto, w tym 10.000 zł usługi dodatkowe i 17.460 zł badanie bilansu za rok 2014.

27. Inne ważniejsze wydarzenia po dniu bilansowym.

Wszystkie pozostałe istotne zdarzenia zostały ujęte w tym sprawozdaniu finansowym.

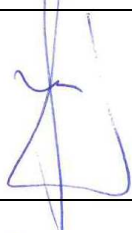

28. Pożyczki udzielone władzom jednostki dominującej.

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. nie udzielono pożyczek władzom spółki ani członkom ich rodzin.

29. Wskazanie istotnych postępowań toczących się przed sądem organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

Nie toczą się żadne istotne postępowania sądowe, arbitrażowe ani administracyjne w których stroną byłyby spółki z grupy kapitałowej.

Podpisy członków Zarządu:

Rafał Gulka Prezes Zarządu Relpol S.A.	
Adam Ambroziak Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu Spółki Relpol S.A.	

Żary 18.04.2017